Edini slovenski dnevnik
-: v Zedinjenih državah. :-
Velja za vse leto . . . $3.00
-: Ima 10.000 naročnikov :-

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily
-: in the United States :-
Issued every day except
-: Sundays and Holidays :-

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 210. — ŠTEV. 210. NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 7, 1915. — TOREK, 7. SEPTEMBRA, 1915. VOLUME XXIII. — LETNIK XXIII.

NEMŠKE BOJNE LADIJE PRED RIGO.
TURKI ZMAGUJEJO NA GALIPOLISU.

RUSI SO BILI PRISILJENI ZAPUSTITI OTOK, KI LEŽI PRI VHODU V PRISTANIŠČE. — NEMCI NAMERAVAJO IZKRCATI PRI RIGI PRECEJŠNO MNOŽINO VOJAŠTVA. — RUSI IMAJO NA RAZPOLAGO ŠE 12 MILIJONOV VOJAKOV. — VSEENO JIM JE, ČE ZAVZAMEJO NEMCI PETROGRAD IN MOSKVO. TURČIJA JE BAJE PRIPRAVLJENA SKLENITI SEPARATEN MIR. — RUMUNSKI REZERVISTI.

Položaj na vzhodnem bojišču.

Kodanj, Dansko, 5. septembra. Sem je dospelo več brzojavk, iz katerih je razvidno, da so vdrle nemške bojne ladije v pristanišče mesta Rige in pognale v beg ruske bojne ladije. Rusi so zapustili otok Dagoe, ki leži pred pristaniščem. Otok je precej močno utrjen.

London, Anglija, 6. septembra. Ko so prišle nemške bojne ladije v pristanišče, so potopile nekaj manjših ruskih transportnih parnikov. Povzročena škoda ni velika. Nemško brodovje se je kmalu zatem umaknilo. Nemci najbrže nameravajo izkreati močno posadko, ki bo po zavzetju Rige začela prodirati proti jugu in se bo poskušala pridružiti armadi generala Belowa.

Nemško poročilo.

Berlin, Nemčija, 6. septembra. Veliki nemški generalni štab poroča:

Med Baltiškim morjem in med Grodnom je položaj neizpremenjen. Severno od Volkoviska se približuje desno krilo Hindenburgove armade Njemnu. Armada bavarskega princa Leopolda se še vedno bojuje z zadnjimi stražami umikajoče se armade.

Na ostali fronti je položaj neizpremenjen.

Dunajsko poročilo.

Dunaj, Avstrija, 6. septembra. Avstrijsko vojno ministrstvo naznanja:

Ob besarabski meji smo uspešno odbili vse ruske napade. Sovražnik se je izvanredno hrabro boril, slednjič se je pa moral vendarle umakniti. Ob Seretu se ni ničesar posebnega pripetilo. Pri Tarnopolu smo odvzeli Rusom neko utrjeno vas.

Značilno za Nemce in Avstrijce.

Berlin, Nemčija, 6. septembra. Avstrijsko vojno ministrstvo je včeraj sledeče razglasilo:

Nad samostanom v Lukčanovem je vihrala zastava Rdečega križa. Ker je samostan precej dobro utrjen, in ker se je nam naravnos nerazumljivo zdelo, da bi Rusi postavljali lazarete, ko se vendar vsak dan za nekaj milj umaknejo, smo začeli samostan obstreljevati in smo ga popolnoma razdejali. — Rusi bodo proti temu najbrže odločno protestirali in raztrobili v svet, da smo prekršili predpise mednarodnega prava.

Ruski odpor.

Berlin, Nemčija, 6. septembra. Iz glavnega stana avstrijske armade poročajo, da se Rusi v vzhodnem delu Galicije ne bodo mogli več dolgo časa ustavljati. Na nekaterih mestih se jim je sicer posrečilo zavzeti nekaj naših strelnih jarkov, ki so pa zanje skoraj brez vsakega pomena.

Vzhodno od Brodov Avstrijci zmagoslavno prodirajo. V enem samem dnevu smo vjeli 3000 mož.

Rusi se bodo umaknili do Urala.

Petrograd, Rusija, 6. septembra. Predsednik ruske dume je rekel nekemu časnikarskemu poročevalcu: —

Mi se lahko bojujemo deset let ali pa še več. Naše zaloge so neizčrpljive. Nam je vseeno, če dospe sovražnik do Petrograda in do Moskve. Če ne bo drugače, mu bomo tudi ti dve mesti prepustili. Do Urala se bomo pomaknili, dalje ne. Če nas preženejo Nemci do Urala, se ne bodo nikdar več vrnili. Ural in zima bosta njihov grob. V slučaju najskrajnejše potrebe spravi Rusija pod orožje še 12 milijonov vojakov. Miru ne bo sklepala prej, dokler ne bo Nemčija popolnoma uničena.

Ruska armada v dobrem stanju.

Bukarešt, Rumunsko, 6. sept. — Danes je dospel sem iz Petrograda bivši francoski minister Gruppi, in izpovedal, da je ruska armada z vsem potrebnim izborno preskrbljena in da ima na razpolago velikansko množico municije. V tem oziru visoko nadkriljuje nemško in avstrijsko armado.

Nemški prestolonaslednik in Enver paša.

Berlin, Nemčija, 6. septembra. Nemški prestolonaslednik Viljem je brzojavno čestital turškemu vojnemu ministru Enver paši, ker se je turška armada pri Anaforti tako dobro obnašala. V brzojavki je omenjeno, da so Nemci ponosni na svojega zaveznika in da se da bitka pri Anaforti primerjati z najbolj vročimi bitkami, kar jih je bilo v sedanji vojni. Prestolonaslednik je izrazil željo, da bi bila turška armada tudi zanaprej tako zmagoslavna, ter da bi enkrat za vselej napravila konec angleškim aspiracijam. Angleži in Francozi ne smejo dobiti Dardanel — to naj bo parola turškega vojaštva.

Ujeta posadka.

Berlin, Nemčija, 6. septembra. Turki so vjeli 25 mož posadke nekega angleškega podmorskega čolna, ki se je rešil na suho.

Obali se je poskušalo približati nekaj sovražniških podmorskih čolnov, toda Turki so dva uničili še predno sta dosegla svoj cilj. — Posadka se je po hudih naporih rešila.

Carigrajska vest.

Carigrad, Turčija, 6. septembra. Iz glavnega stana turške armade poročajo:

Pri Anaforti smo vprizorili več napadov, ki so zelo dobro uspeli. Pri Avi Burnu se boji še vedno nadaljujejo. Pri Sed-il-Bahru obstreljuje naša artilerija sovražniške postojanke.

Torpedni rušilec.

Atene, Grško, 5. septembra. — Neki angleški podmorski čoln je potopil v Marmarskem morju turški torpedni rušilec "Yar Hissar". Rešil se ni niti en mož.

Boji v Kavkazu.

Petrograd, Rusija, 6. septembra. Danes je bilo tukaj sledeče uradno razglašeno:

V soboto so se vršili v Kavkazu mali spopadi, ki pa niso imeli nobenega upliva na splošni položaj. Pri Olti smo zasedli nekaj sovražniških postojank, ki so za nas zelo velikega pomena. Pri vasi Alhitz je prišlo do vročih artilerijskih spopadov.

Na ostali fronti je položaj neizpremenjen.

Rumunska.

Berlin, Nemčija, 6. septembra. Danes je bila izdana tukaj sledeča oficielna izjava:

Iz Ženeve poročajo, da je pozvala Rumunska svoje državljane, ki se nahajajo v Švici, da naj se vrnejo takoj domov in naj se javijo pri svojih polkih.

Položaj v Carigradu.

London, Anglija, 6. septembra. Dopisnik nekega tukajšnjega "Timesa" poroča iz Mitilen, da vladajo v glavnem mestu Turčije naravnost strašne razmere. Turška vlada je že obvestila Avstrijo in Nemčijo, da bo prisiljena skleniti separaten mir, če ne dobi takoj zadostne pomoči. V mestu so zaprte vse pekarije. Nikjer se ne more dobiti niti koščka kruha. — Oglje in petrolej sta popolnoma pošla. Če ne sveti mesec, je zavito mesto v neprodirno temo.

Ruska zmaga.

London, Anglija, 6. septembra. Ruska admiraliteta naznanja, da se je vršila včeraj blizu Zungulduka v Črnem morju velika pomorska bitka. Ruske bojne ladije so potopile neko turško križarko. — Trško brodovje je bilo prisiljeno iskati zavetja v varnem pristanišču.

Z zapadnih bojišč.
Ostri artilerijski boji.

Na celi zapadni fronti se vrši že več dni neprestano obstreljevanje obojestranskih pozicij.

NAPADI LETALCEV.

Kljub vsem tem artilerijskim akcijam pa se ni doseglo dosedaj še nobenega pravega uspeha.

Berlin, Nemčija, 6. septembra. Glasom obvestila nemškega glavnega stana se niso završile na zapadni fronti nikake važnejše izpremembe. Na cesti, ki vodi iz Menin v Ypres, so izstrelili Nemci iz zraka neki sovražni biplan.

Pariz, Francija, 6. septembra. Francoska artilerija je nadaljevala z obstreljevanjem nemških pozicij pri Arras, v Champagne, v Argonih in v Vogezih. Težki ogenj artilerije traja sedaj že skoro dva tedna neprestano, ne da bi se izvedelo, kakšne namene imajo s tem vrhovni poveljniki.

V današnjem poročilu francoskega armadnega vodstva se glasi:

"V pretekli noči se je vršilo severno in južno od Arras, od Roclincourt in Bretencourt velikansko obstreljevanje, katerega so se vdeležili francoski in nemški topovi vseh kalibrov. Tudi v Champagne distriktu se je vršila ostra kanonada, posebno pri Auberive.

V Argonih je prišlo pri Courtes Chaussées do bojev z minami. Francoski zrakoplovci so obstreljevali nemška taborišča pri Mornange in Dieuze."

V večernem poročilu vlade se glasi, da se je nadaljevalo s kanonado. V okolici Arras so napravile francoske baterije veliko škodo pri nemških zakopih. Posebno živahen je postal artilerijski dvoboj v okolici Roye, v Champagne, na fronti Perthes-Beausejour ter v gozdovih Apremont. Težke bombe se je metalo v Vogezih ob Schratzmaennele ter ob Hartmanns-Weilerkopf.

V uradnem večernem poročilu se ponavlja že objavljeno vest, da so Nemci obstreljevali Luneville, za kar niso imeli nobenega vojaškega vzroka. Številne žrtve obstreljevanja so bile povečini ženske in otroci. V povračilo je vrglo danes zjutraj 40 francoskih avijatikov na postajo, tvornice in vojaške naprave v Saarbruecken. Letalci so opazili, da se je napravilo občutno škodo.

Neki nemški aeroplan je moral pristati pri Calais. Nemški letalci so metali bombe na St. Die, ne da bi napravili kako škodo.

Umor pri pojedini.

52letni John Doherty in njegova žena sta priredila v nedeljo zvečer v njihovem stanovanju na št. 224 Franklin Ave. v New Yorku pojedino, na katero sta povabila precej ljudi. Par ur pozneje je bil gospodar zaboden ter je na mestu umrl. Kot osumljene se je prijelo tri osebe, ki so se vdeležile pojedine. Dejanje je baje završil neki O'Connor, ki je porinil gostitelju nož v srce.

Jubilej.

Rim, Italija, 6. septembra. — Danes je poteklo eno leto kronanja papeža Benedikta XVI. Z ozirom na vojno je prepovedal papež vse slavnosti. Zahvalna maša se bo brala šele 22. decembra v Siskstinski kapeli.

Odklonjeno posredovanje.

"Vossische Zeitung" izjavlja, da pričakuje Nemčija direktnih ponudb glede miru.

Berlin, Nemčija, 6. septembra. "Vossische Zeitung" pravi danes v nekem najbrž inspiriranem članku, da Nemčija sploh ne jemlje vpoštev ponudbe za mir, ki bi prihajala od strani kakega posredovalca. Zagotavlja se, da se ni nameravalo pridobiti predsednika Združenih držav za ulogo mirovnega posredovalca stem, da se je popustilo v sporu glede vojevanja s podmorskimi čolni. Ravnotako ne more Nemčija preprečiti papežu, če hoče podvzeti korake za uvedbo miru. V listu se pa označuje angleške vesti da sta Nemčija in Avstrija započeli s temi koraki, kot izmišljotine.

— Kdor hoče imeti z nami mir mora priti k nam, — se glasi nadalje v članku. — Vspričo sedanjih razmer se more govoriti o miru le potem direktnih pogajan.

Nadalje se izjavlja, da vidi Anglija v otvoritvi mirovnih pogajanj svojo rešitev, dočim si želi Nemčija odločitve, koje izid bo določil pravi mir. V listu se konečno izjavlja, da je mir mogoč s vsakim nasprotnikom Nemčije le ne z Anglijo.

Potop parnika.

Potopljen je bil angleški parnik "Cymbeline" in veliko drugih je doletela ista usoda.

London, Anglija, 6. septembra. Neki nemški podmorski čoln je potopil angleški parnik "Cymbeline". Šest mož posadke je bilo ubitih, šest ranjenih, dočim se jih je 39 izkrealo.

Angleška barka "William T. Lewis", o kateri se je ponovno izjavljalo, da je potopljena, je prišla poškodovana v pristanišče. Imela je razvito angleško zastavo, dasiravno jo je pred kratkim kpila neka družba v San Francisco.

Parnik "Cymbeline" je vseboval 4500 ton ter je bil last Bear Creek Oil Co. v Liverpoolu.

Norveška barka "Glimt" je bila potopljena, vendar se je moštvo varno izkrcalo. Lloyd je objavil, da je bil potopljen danski parnik "Froge". Iz Stockholma prihaja poročilo, da se je potopilo švedski parnik "Sven-Renstrom" vsebujoč 413 ton. O usodi posadke se ne ve ničesar.

Neka jadernica, katere se še ni identificiralo, je bila torpedirana v soboto v istem času kot parnik "Hesperian".

Parnik "Mimosa" torpediran.

London, Anglija, 6. septembra. Neki nemški podmorski čoln je torpediral angleški parnik "Mimosa". Posadka se nahaja na varnem.

Havariran parnik.

Parnik "Navahoe" Clyde črte, na poti iz New Yorka v Wilmington, N. C., je poslal z mesta 100 milj od Sandy Hook brezžično brzojavko, da je havariran. Na pomoč mu je prišel posestrimski parnik "Comanche" ter ga prevedel v newyorško pristanišče. Uradniki družbe izjavljajo, da so odpovedali stroji.

Zagonetna smrt.

Včeraj so našli v hiši štv. 157 vzhodna 112 cesta, New York, umetno jahalko Fredo Fagerstom mrtvo. Ker so se na telesu poznali črni znaki, je uvedlo sodišče strogo preiskavo. Aretirali so njenega ljubimca Johna Kernsa. Pri hišni preiskavi so našli v kleti vse pripravе za izdelovanje ponarejenega denarja. Kerns je po dolgotrajnem tajenju izpovedal, da je res izdeloval denar in da ga je spravil skoraj vsak teden za kakih pet dolarjev v promet. Glede jahalke je rekel, da ne ve, zakaj se je zastrupila. Policija je prepričana, da jo je sam zadušil, ker ga je hotela izdati.

Potop "Hesperian-a."
Novi zapletljaji?

Neki nemški podmorski čoln je potopil angleški parnik "Hesperian" in sicer v soboto zvečer.

7 POTNIKOV MRTVIH.

Ker se je parnik potopil, je težko določiti, če je zadel na mino ali če je bil potopljen.

London, Anglija, 6. septembra. Parnik "Hesperian", ki je bil v soboto zvečer torpediran od nekega nemškega podmorskega čolna, ali ki je zadel na mino, se je potopil danes zjutraj krog sedme ure nekako 160 milj zapadno od Queenstown pri poskusu, da se ga spravi v pristanišče.

Kapitana Main in 25 mož posadke, ki so ostali na krovu ter skušali rešiti parnik, so vzele na krov v bližini nahajajoče se ladije, še predno se je parnik potopil. Tekom noči se je "Hesperian" vedno bolj potapljal in ko je napočil dan, je izginila ladija v valovih.

Parnik leži v globoki vodi ter je nemogoča preiskava, če je bil parnik torpediran ali če je zadel na mino. Potniki in posadka so prepričani, da je povzročil potop torpedo, a dosedaj se ni našlo še nikogar, ki bi bil videl podmorski čoln ali kako sled torpeda. —

Zastopniki angleške admiralitete v Queenstown so danes sporočili, da so izgubili življenje en potnik prvega in 6 potnikov drugega razreda.

Nadalje se pogreša 13 mož posadke parnika ter se ne ve ničesar o usodi 6 potnikov tretjega razreda. Te navedbe so najbolj sigurne kar jih je bilo mogoče dobiti danes, vendar pa niso popolnoma gotove, ker se niso morda oglasili rešeni potniki, katere se je izkrcalo.

V nekem poročilu se glasi, da sta umrli dve ženski vsled prestanih naporov. Ena teh žensk je umrla na parniku, ki je prišel n pomoč, druga pa takoj potem ko se jo je izkrcalo.

Med potniki se ni nahajal noben Amerikanec, pač pa med posadko. V nekem poročilu se glasi, da so bili zaposleni na parniku trije Amerikanci, dočim je konzul Frost sporočil ameriškemu poslaništvu, da sta bila med posadko dva Amerikanca, ki sta pa oba rešena.

S parnikom "Hesperian" se je potopilo 3545 vreč pošte.

Vsi očividci katastrofe soglašajo v tem, da se ni dalo parniku nobenega svarilnega znamenja. Nikdo ni videl podmorskega čolna ter je vsled tega neveljavna domneva, da se je "Hesperian" ustavljal.

Washington, D. C., 6. septembra. — Tukaj si še niso na jasnem glede vprašanja, kak upliv bo imel potop parnika "Hesperian" na razmerje med Združenimi državami in Nemčijo.

Državni department je bil danes zaprt ter je bila večina uradnikov izven mesta. Konzul Frost v Queenstown ni poslal po svojem prvem poročilu nobenega nadaljnega in poslanik Page ni sploh še ničesar sporočil. Domneva se, da bo poslal konzul Frost jutri podrobnejše poročilo.

Neki vladni uradnik je dal izraza svojemu prepričanju, da je zadel parnik "Hesperian" na mino. V širših krogih prevladuje raz položenje, da je ta domneva resnična, dasiravno se nima za to nobenega pozitivnega dokaza.

Da leži parnik v globoki vodi, se smatra kot ugodno znamenje, ker je s tem otežkočena, če ne onemogočena preiskava, kaj je povzročilo potop tega parnika.

Na krovu parnika nahajajoče se osebe so slišale le eksplozijo ter upliv slednje. Niso pa vedele, odkod je prišel smrtonosni udarec. —

Da je bila mina vzrok potopa parnika, se zanikuje od avtoritativne angleške strani. To domnevo se opira na to, da je na dotičnem mestu voda pregloboka in da se v dotičnem vodovju sploh ne nahajajo plavajoče mine.

Vlada Združenih držav bo najbrž poslala v Berlin vprašanje, če se ve kaj o tem dogodku. Od odgovora Nemčije bo odvisen nadaljni razvoj zadeve. Slednjega pa je pričakovati šele po daljnem času.

Intrige avstrijskega poslanika, dr. Dumbe.

Avstrijski poslanik, dr. Konštantin Dumba, bo danes v državnem departmentu pojasnil svoje spletke.

LISTINE ARCHIBALDA.

Dokumenti časnikarja Archibalda se nahajajo v rokah angleške vlade ter se jih bo objavilo.

Washington, D. C., 6. septembra. — Državni tajnik Lansing bo sprejel jutri v državnem departmentu avstrijskega poslanika, dr. Konštantina Dumbo ki mu želi predložiti svoje pojasnilo glede pisanja, v katerem je obrazložil svoj načrt, da se ustavi ameriško produkcijo municije in vojnega materijala. Dotično pisanje so zaplenile angleške oblasti pri ameriškemu poročevalcu, kapitanu J. F. Archibaldu.

Dumba je brzojavno naprosil za sestanek v torek. Brzojavka je dospela v državni department ter se jo je dostavilo Lansingu na dom, ki je takoj brzojavil, da ugodi prošnji avstrijskega poslanika. —

Ponudba Dumbe, da opraviči pri vladi svoje pismo na avstrijsko vlado, je napravila tukaj kaj ugoden utis, ker je stem državni department rešen sitne naloge, da posreduje sam v celi zadevi. Da se ni Dumba sam ponudil, bi bil državni tajnik prisiljen, sam zahtevati tako izjavo.

O zadevi bo obvestila državni department tudi angleška vlada, ker se glasi v nekem poročilu iz Londona, da se bo odposlalo v Washington kopije dokumentov poslanika Dumbe in drugih spisov, katere se je zaplenilo pri poročevalcu Archibaldu.

London, Anglija, 6. septembra. Listine, katere se je odvzelo ameriškemu poročevalcu Archibaldu, ko je hotel odpotovati v Nemčijo in Avstrijo, se nahajajo v rokah angleškega kabineta. Slednji noče za sedaj še objaviti vsebine teh listin ter navaja kot vzrok, da bi se lahko smatralo publikacijo dokumentov na eni strani kot pritisk, da se diskreditira poslanika Dumbo in Bernstorffa.

Nasprotno mnenje pa se izraža v drugih krogih ter se domneva, da bo kabinet izpremenil svoje naziranje ter objavil v Londonu dotične dokumente.

General Joffre priča italijanskih polomijad.

Pariz, Francija, 6. septembra. General Joffre se je mudil dva dni na italijansko-avstrijski fronti v Trentinu. V petek je dospel v Turin, kjer ga je sprejel mestni poveljnik. Odtam pa je odpotoval na italijansko fronto.

Na licu mesta so mu pokazali vse strategične pozicije, katere so Italijani že zavzeli brez posebnega truda in sam Bog ve, kaj si je mislil ta v resnici ženijalni general vspričo slabega dela svojih "zaveznikov", od katerih je gotovo pričakoval boljšega dela. Pa je boljše, da je tako.

Obisk na panamski razstavi.

Panamsko razstavo v San Francisco je obiskalo dosedaj 12,000,000 ljudi.

Velikanske izgube Angležev.

London, Anglija, 6. septembra. Danes objavljeni seznam izgub enega dneva vsebuje imena 194 častnikov ter 4000 mož armade in mornarice. V to so vštета imena 815 vojakov, katere se pogreša, ki so pa najbrž utonili pri potopu angleškega prevoznega parnika "Royal Edward". Največjo izgubo častnikov je zaznamovati v Dardanelah.

Situacija v Mehiki.
Nameravan napad.

Mehikanci so streljali na zvezni zrakoplov. — Spopadi na meji se še vedno vrše. — Gonzales.

ATENTAT.

Pri neki železniški nesreči je našlo smrt 40 mehiških vojakov, veliko jih je bilo poškodovanih.

Washington, D. C., 6. septembra. Polkovnik Bullard iz Brownsville poroča, da so Mehikanci streljali na neki zvezni zrakoplov in ga precej poškodovali. Ob meji se še vedno vrše manjši spopadi. Tukajšnja Carranzova agentura odločno dementira, da bi bili konstitucionalisti krivi teh spopadov.

Člani panameriške konference se bodo kmalo sestali k posvetovanju. O čem bodo ukrepali, se dosedaj še ni dalo dognati.

Laredo, Tex., 6. septembra. — Iz Nuevo Laredo poročajo, da je vrhovni poveljnik Gonzales odločno prepovedal mehiškim vojakom hoditi preko meje in napadati Amerikance. Vsak, ki bo prestopil ameriško mejo, bo strogo kaznovan.

Vera Cruz, Mehika, 6. sept. — Carranza se bo v najkrajšem času preselil v glavno mesto Mehike. Zadnji čas je vedno v svoji palači, katero straži 4000 dobro oboroženih mož. Po deželi se je razširila vest, da nameravajo banditi pognati v zrak vlak, s katerim se bo vozil Carranza v glavno mesto. Vse priprave za atentat so baje že končane. Pri neki železniški nesreči, katero so povzročili banditi, je bilo mrtvih 40 vojakov, več kot sto jih je bilo pa nevarno ranjenih.

Washington, D. C., 6. septembra. V Tobasco se je uprlo 4000 Carranzovih vojakov. Ko jih je hotel governer pomiriti, so ga ustrelili. — Carranzova agentura naznanja, da je ustaja že zadušena.

Mraz v Alpah.

Berlin, Nemčija, 6. septembra. Iz Curiha poročajo, da je zavladal v švicarskih gorah grozen mraz. Na Rigiju in Pilatusu je 25 centimetrov snega.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Denarne pošiljatve v Avstrijo bodemo sprejemali kljub vojni z Italijo, pošta gre nemotljeno preko HOLANDIJE in SKANDINAVIJE.

Zadnja poročila nam naznanjajo, da se denarne pošiljatve ne izplačujejo v južni TIROLSKI, na GORIŠKEM, DALMACIJI in deloma v PRIMORJU. — Za del ISTRE, KRANJSKO vso in enako spodnji ŠTAJER in druge notranje kraje pa posluje pošta kakor v mirnih časih, seveda traja pošiljanje in izplačevanje kaka dva tedna dalj, nego v mirovnih razmerah.

Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancem, ki ga odtam pošljejo vojaku, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter priložite natančni Vaš naslov in one osebe, kateri se ima izplačati.

Cene:

K.	$	K.	$
5....	.80	120....	18.60
10....	1 60	130....	20.15
15....	2 40	140....	21.70
20....	3.20	150....	23.25
25....	3.90	160....	24.80
30....	4.75	170....	26.35
35....	5 50	180	27.90
40....	6.30	190....	29.45
45....	7.05	200....	31.00
50....	7.75	250....	38 75
55....	8.60	300....	46.50
60....	9.40	350....	54.25
65....	10.15	400....	62.00
70....	10.95	450....	69.75
75....	11.70	500....	77.50
80....	12 50	600....	93.00
85....	13.25	700....	108.50
90....	14.05	800....	124.00
100....	15.50	900....	139.50
110....	17.05	1000....	154.00

Ker se cene sedaj jako spreminjajo, naj rojaki vedno gledajo na naš oglas.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)

Owned and published by the

Slovenic Publishing Co.

(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.

LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado $3.00
" pol leta 1.50
" leto za mesto New York 4.00
" pol leta za mesto New York ... 2.00
" Evropo za vse leto 4.50
" " pol leta 2.55
" " četrt leta 1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.00.

Advertisement or. agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.

Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.

Pri spremembi **kraja** naročnikov prosimo, da se nam tudi **prejšnje bivališče** naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

AMERICAN ASSOCIATION OF MEMBERSHIP LABEL FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS

Razmišljevanja.

2.

Silno junaške čine so napravile armade in posamezniki v sedanji vojni — bo rekel ta ali oni. Nemška armada si je osvojila v dveh mesecih Rusko Poljsko in bo kmalo pred Petrogradom. Ali ni to junaštvo, kateremu se mora čuditi svet? Ruska armada je svoj čas zavzela Przemysl. Tako je bila obdala mesto in tako zaprla vsak dohod k njemu, da bi stotisoč mož lakote pomrlo, če bi se ne udali. Omeniti je treba tudi nemške topove, ki so z enim samim strelom uničili celo mesto. Junaštvo in napredek brez primere.

Ljudje čitajo taka poročila in se naslajajo Niso zveri samo oni, ki se koljejo, zver je vsak, ki odobrava klanje, kateremu se ne smilijo tisoči najboljših mož in fantov, ki popadajo in segnijejo nepokopani. Tisoč jih je padlo, dva tisoč jih je ranjenih — se pomenkujejo oni, ki so na varnem. Zadnja opazka je ponavadi: Presneto so jih, pa še premalo. Vse naj bi pobili, da bi že vsaj vedeli, kaj smo mi in kaj znamo. — Take govorice so na dnevnem redu. Usmiljenja so vredni, ker ne pomislijo, kaj govore. Če bi bili sami na bojnem polju in če bi bili vsak dan v smrtni nevarnosti, bi gotovo ne govorili tako.

Francozu se smilijo samo Francozi, če padejo na bojišču, Nemcu sami Nemci, Rusu samo Rusi. Za druge se ne briga, ampak jim celo iz vse duše privošči, da so padli. Francoz pa ne pomisli, da ima tudi Nemec, ki je obležal na bojišču, doma ženo in otroke; Nemec ne pomisli, da ima Rus, ki je padel, ženo in otroke, ki ga ravno tako željno pričakujejo, kakor Nemca. Med žalostjo ruske matere, ki je izgubila na bojišču sina, in med žalostjo slovenske matere, katero je zadela ista usoda, ni nobene razlike.

Kdo bo sezidal požgane vasi, kdo bo preoral poteptana polja, kdo bo vrnil denar, prislužen z žulji in s krvavim znojem? Vse, kar so napravili veleumi za dobrobit človeštva, vse to se sedaj uporablja za uničevanje ljudi. V službo barbarstva so bili prisiljeni stopiti nedolžni ljudje, v službi barbarstva je vsak, ki ni dejansko udeležen v vojni in jo odobrava.

Dandanes je cela Evropa polna sovražnikov. Najprej sta bila samo dva: Avstrija in Srbija. Kmalo zatem so bile sovražnice Francija, Nemčija, Rusija, Belgija, — Italija je bila že dolgo časa prijateljica zaveznikov in prijateljica Avstrije. Če bi kak Slovenec 20. maja javno zabavljal v Trstu čez Italijane, bi ga zaprli, ker je žalil predrago zaveznico. Če bi kak Italijan v Trstu par dni kasneje rekel, da je Italija lepa dežela in da so pametni njeni diplomati, bi ga takoj zaprli zaradi veleizdaje in ga mogoče tudi obesili. — Kakor se vidi, je tako prijateljstvo in tako sovraštvo precej čudno. Balkanske države, razen Srbije, ki je že od lanskega leta sovražnica, so vsem prijateljice. V enem tednu ali še prej se bo pa tako zasukalo, da bo vsak Nemec največji sovražnik Bolgarske in ostalih dveh balkanskih držav. Francozi, Angleži in Rusi bi seveda v tem slučaju smatrali balkanske narode za svoje največje prijatelje. — Rekli bi, da je smešna ta igra, če bi ne bila tako strahovito resna in tako silno krvava.

Konec vsega tega klanja bodo mirovne konference. Diplomati se bodo zbrali iz vseh delov sveta, ukrepali bodo in razmotrivali o vseh mogočih stvareh, gotovo je pa že sedaj, da bodo slednjič izjavili: Mi smo se borili za pravično stvar! Mi smo zmagali, na naši strani je pravica!

Narod, ubogi narod, bo pa zastonj iskal pravice in zadoščenja. Globoko v srcu se mu bo porodilo vprašanje: Zakaj?!

Ni ga človeka na svetu, ki bi mu mogel odgovoriti nanj.

Dopisi.

Berwind, W. Va. — Tukaj je delo v polnem teku, zasluži se pa tako malo, da ne svetujem nikomur hoditi sem. Vsak, kdor le more, si pomaga iz tega kraja. Zaslužek je tako pičel, da se niti preživeti ne moremo. Meseca maja smo prišli sem trije iz Colorade, pa se zelo kesamo. Čudno se nam zdi, da so dopisi iz te okolice tako redki. Včasih se je Matiček oglasil, zadnji čas pa čisto molči. Zelo hvaležni bi bili rojakom, če bi nam sporočili, kje se daj bolje dela. Mi nismo skebi, ampak pošteni unijski delavci. Veselilo bi nas, če bi nam dal kak rojak dober svet, kam naj se obrnemo. Pozdrav! — Paul Banffels, Box 123, Berwind, W. Va.

Thomas, W. Va. — Nekako središče Slovencev v West Virginiji je Thomas. Tukaj jih je zelo veliko, nekateri med njimi so prišli še pred šestnajstimi ali dvajsetimi leti sem. Večina jih je zaposlena v premogorovu. Skoraj vsi imajo lepa domovja, v naselbini je tudi ena slovenska trgovina z mešanim blagom, gostilna, v kateri pa ni mogoče dobiti alkoholnih pijač, in slovenska krojačnica. Med seboj se prav dobro razumejo. Da poznajo pa tudi pravo slovansko gostoljubnost, sem se prepričal na neki krstitki, kjer so me dobro postregli z izbornim domačim vinom, izprešanim iz malin. Delavske razmere še niso preslabe. Dela se še prilično dobro, samo delo se težko dobi. Pred kratkim sta stopila v zakonski jarem rojak Martin Pekal in Marija Lahajner. Medene tedne bosta preživela v Springfieldu, Ill., kjer ima ženin svoj lastni dom. Po okolici so pečlarji, ki so večinoma vsi zaposleni v gozdih. V Davisu živi do 60 Slovencev, ki so zaposleni na žagi. V naselbini Durbin je malo Slovencev, med katerimi je tudi gostoljubni rojak Peter Ušaj. K njemu prihajajo rojaki iskat pomoči in postrežbe, če se v gozdu ponesrečijo. Dežela West Virginija je suha za opojne pijače, rojaki so torej prisiljeni gasiti žejo s čisto studenčnico. Pred kratkim je imel v neki cerkvi metodistovski pastor pridigo, v kateri je obširno razpravljal o vojni v Evropi. Pridigo je sklenil z besedami: Vsemogočni stvarnik, pobij vse kralje in cesarje, pobij jih in takoj bo zavladal na svetu zaželjeni mir! — M. Pogorelc.

Posavček.

— Slika iz življenja. —

(Nadaljevanje.)

IV.

V poznatem hotelu ob Dunajski cesti v Ljubljani, čegar poslopje je last "Graške vzajemne zavarovalnice", so imeli tedaj uradniki posebno sobo, kjer so bili, kakor se pravi, doma. Socijalno življenje uradnika glede na javnost, osobito v stolnem mestu, je še dandanes kočljivo. Prišedši v hotel ali gostilno, ne more sesti poleg kogarkoli, če ga ne pozna; biti mora torej jako oprezen. Toliko huje je pa bilo tedaj, ko so bili v našem mestu politiški in družbinski odnošaji napeti do skrajne meje, ko je malone vse uradništvo vsled vladnega sistema stalo v protinarodnem, nam Slovencem sovražnem taboru.

V zadnjo sobo so zahajali torej stari znanci iz uradniških krogov s svojimi soprogami, včasih tudi s hčerami. Ako ima namreč mlad uradnik pristop v kako rodbino, s katero se nadeja tesneje dotike, umeje se, da sme z gospodom tastom in prihodnjo milostno taščo na sprehajališča, h koncertom, v Švicarijo, ali pa zvečer v kako gostilno.

Prvo mesto v tej takorekoč zaključeni družbi je imel umirovljeni svetnik Horst pl. Horstenfeld s svojo soprogo in hčerjo Hermino, priletno devico, katere očitni čestilec je bil mladi, 26letni avskulant dr. Svetin. Svetnik je bil starikav in dobro rejen možak srednje postave, sodne zunanjosti. Šlo mu je že na sedemdeset in je bil povodom svojega umirovljenja povišan v plemski stan. Njegova soproga in hči sta si bili slični, obe suhi in v obličju je obema odsevala neka ohola napetost. Gospodična Hermina, o kateri bode še često govor v naši povesti, je nališpana kazala kakih 25 let, brez lepotičenja pa najmanj petintrideset.

Kdor je tako-le videl mladega dr. Svetina, ki je bil nedavno povišan na doktorja prava, šetati poleg gospodične Hermine po Lattermannovem drevoredu in Zvezdi, uganil je, a bila je javna tajnost tudi uradnemu svetu, da je ne vzame iz ljubezni, temveč zbog — karijere! In ta ga je tudi preslepila, da je lokavo opustil lepo, nesrečno — Reziko, mater najdenčka na Savi. Radi tega so se ga ogibali tudi nekdanji njega tovariši, nazivljaje ga "štreberčkom".

Dr. Svetin sicer ni bil krasen mož, toda, kakor pravijo Gorenjci — zal. Bil je srednje postave, okroglega obličja, kar je precej prijalo njega osebi. Ustni, nad katerimi so poganjale možke brkice, bili sta ozki. Na pravilnem nosu je imel po tedanji šegi nataknjen zlat nanosnik. Ta okrasek ni baje godil njega očesu, ker je često pogledoval čezenj. Vse to je napravljalo na treznega motrilca vtis, da se zadaj skriva neodkritosrčna duša.

Nekega večera je sedela družba okolu teh miz; zabava je bila živahna. Iz te sobe je bil vhod v sobano, kamor so zahajali gostje iz meščanskih krogov in kjer se je govorilo glasneje. Gostom sta stregla dva natakarja in pred malo dnevi došla zala, brhka natakarica, ki je ta dan prvikrat služila gostom.

Duri med obema sobama so bile samo priprte napol, da se je lahko videlo iz prve v drugo sobo. Kar pride notri poznat Žid, stari Aron, ponujaje gostom ovratnike, zaponke, nožiče, krtačice, pomade in raznovrstne galanterijske izdelke. Natakarica mu šaljivo de, naj ji malce prepusti škatljo z blagom, češ, da bo ona morda srečnejša v razpečavanju. Hodila je od mize do mize, z laskavim usmevom, ponujaje Židovo drobnjavo. Iz "ekstra" sobe pokliče jo neki gost.

"Pojdite sem", zakliče gost, "pokažite mi kak gumb za zapestke, izgubil sem svojega."

"O, prosim, tu imam", de postrežljivo, "tu imam krasne zaponke od slonovine."

V tem trenutku se ujame dvoje oči, kakor bi se hotele zabosti druge v druge: njene in Svetinove. Njegov pogled je učinil nanjo tako, kakor bi bila zadeta od strele, njen zopet je kar prikoval mladega doktorja na stol.

"No, pokažite mi vendar, kaj imate!" ponavlja nestrpno gost.

"Tu, prosim", de s tresočim glasom, "imam v škatlji lepše reči."

Dr. Svetin je kar grizel ustni. Natakarica se v hipu obvlada. Prisotne dame seveda so opažale od vseh strani lično prodajalko.

"Smem-li še gospodom ponuditi česa?" nadaljuje natakarica grede k drugi mizi, ko si izbere prvi gost. To nekako spodbudi gospode, kar prisotnim damam ni bilo dokaj po volji Vihale so nosove in šepetale nekaj o drznosti natakarice in kaj takega.

"Kaj pa vi, gospod doktor?" stopi hkrati k Svetinu. "Ali kaj kupite?"

"Ne trebam ničesa", odgovori slednji suhoparno, "prav nič."

"Menda vendar nekaj...", pri teh besedah sname skrivši, da nikdo ni opazil tega, s prsta zlat prstan. "Bi vam to-le prijalo?"

"Dobro, izborno!" smejo se gospodje. "Poglejmo no, kaj vse prodaja!"

"Pokažite no!" kliče predstojnik eskomptne banke tik dr. Svetina, ogleduje prstanček. "Dvoje združenih src — to je simbol zvestobe. To-le, doktor, tebi treba!"

"Zakaj pa ne?" smejo se drugi.

V tem so sršeli jezni pogledi gospodične pl. Horstenfeldove na natakarico, ki je slutila razmerje, v kakoršnem se je nahajal dr. Svetin do nje.

"To je predrznost!" vikne gospa Horstenfeldova.

"Zakaj bi pa ne smela prodajati prstana?" zagovarja natakarico neki starši gost. "Saj s tem ne misli žaliti nikogar."

"Jaz tega ne dovolim!" reče gospa.

"Za Boga, ne bodi tako razburjena!" opominja svetnik svojo soprogo. "Saj dekle ne pozna nikogar; gospodom ponuja le za šalo Židovo drobnino."

"Predrznost je to, da ne rečem nesramnost, drugega nič!" ugovarja gospa.

Natakarica se prikloni, bleda kot smrt, in zapiraje vrata, obrne pogled še enkrat nazaj, toda dr. Svetina ni ugledala več med gosti.

Čakal jo je na hodniku. Tu jo prime za roko in de polglasno:

"Rezika, za Boga te prosim, ne delaj zaprek moji bodočnosti!"

Natakarica v svoji razburjenosti ni mogla spregovoriti niti besede. — Dr. Svetin nadaljuje:

"Kje imaš dete?"

"Spravila sem je s poti, da bi te ne oviralo v bodočnosti tvoji."

"Kam si je dela?"

"Vrgla sem je v Savo!"

"Je-li to istina?"

"Da!"

"Nesrečnica! In ti se še predrzneš..."

"Da, iskati tebe..."

"Poberi se, nočem videti morilke svojega otroka! Zahvali Boga, da te ne ovadim sodišču!"

"Imaš-li toliko poguma? Ali bi me ne hotel zagovarjati — no, zbog starega znanja?"

"Med nama je brezdno."

"Poslušaj me, Andrejče, potrpi samo četrt ure, povem ti vse!"

"Nič nočem vedeti od tebe, ni o tebi!"

To izgovorivši — izgine.

"Tudi dobro!" vzdihne obupno dekle. "Porinila sem mu v srce strupeno bodalo. Naj nosi v sreu svojem spomin, da je nekoč ljubil tisto, ki je uničila njega dete."

V sobano gostilniško ni šla več nazaj ta večer, nego vsa razburjena v svojo sobo.

"Kaj pa to pomeni?" vpraša jo gospodinja. "Danes ste pa zgodaj tu."

"Slabo mi je", odgovori Rezika, "ulegla bi se rada."

Ko je bila sama v sobi, zdrkne na divan in zdihuje:

"Nisem se nadejala, da me tako kmalu pozabi. Kdo je pa ta dama? Staro nevabljivo blago! Da bi bila mlada in lepa gospodična, bi ga še oproščala — toda tako? Vidim, da je neobčutljiv sebičnež. Ali sem morda —" v hipu vstane, prižge svetilko, sname zrcalo s stene in jame ogledovati svoje obličje — "že toli upadla, da ne morem več tekmovati s kako "frajlo"?" Nato jame ogledovati v zrcalu obrazove poteze, usta, nos, oči. "Lahko še rečem, da sem mlada, a on me je zavrgel. Uboga sem. Od vsega imetja roditeljev mojih ostalo mi ni nič, in kar je bil ponos moj pred svetom, to mi je ugrabil on, potem pa me vrgel na smetišče. Kaj sem sedaj? Izvržek človeške družbe, ki se mora skrivati, da bi ne bil izdan!" Grenke solze vdero se dekletu po licih — in tu ji je prihajala v spomin vsa njena žalostna zgodovina. "Roditeljem ne smem česa očitati. Oče nam je zapravil imetje, mati je umrla od žalosti. Kar je še ostalo, za to me je poslal oče v Ljubljano, da se čemu naučim, da bodem lažje izhajala na svetu. V tej dobi sem se seznanila ž njim, ko je dovršil na Dunaju svoje nauke. Smatral me je kot hčer imovitega kmečkega posestnika in v moji glavi se je izcimila domišljija o kmečki gospodični. Verjela sem njega obljubam — žrtvovala sem mu vse, vse... In videvši moj bedni položaj, pretrgal je z menoj vse zveze, katere je prostovoljno sklenil sam. Nečimurnež! Danes dvori drugi — iz sebičnosti. Nočem mu delati zaprek. Kaznuje naj ga Bog sam!"

Nato vstane, gre v sobo svoje gospodinje in ji reče:

"Gospa, oprostite, jutri bi rada izstopila iz službe, da grem k sorodnikom na deželo."

"Kaj počnete ondi?" vpraša jo gospa presenečena. "Saj se vam dobro godi pri nas."

"Moram, zbolela je teta."

"Bodi, toda rada bi videla, da pridete kmalu nazaj, z vami sem bila zadovoljna." — — —

(Pride še.)

Moč, volja in bogastvo je zdravje.

BOLEZNI:

Ali bolehate na kaki tej bolezni: Želodične, jetrne, ledične, pljučne, revmatične, kronične, mehurne, spolne in tajne, zgubo moške moči, slabokrvnost, pešanje, kašelj, trudne roke, teške noge, bolečkriž, zabasanost, zguba apetita.

Za vse te bolezni imamo dobra zdravila.

BOGAT JE ISTI,

ki je zdrav in krepak. Bolehni ljudje so pa žalostni, brez volje in moči. Zato pa mi vse bolne in slabotne opozarjamo na naša imenitna zdravila, ki nudijo bolnim zdravje in zadovoljstvo. Naša importirana evropska zdravila nudijo hitro in zanesljivo pomoč. To nam povejo vsi isti, ki smo jih mi trajno ozdraveli, ko nikjer drugje niso našli pomoči. Sedaj pa so zdravi in veseli. Zato ta zdravila vsem toplo priporočamo, ker le po teh je nujna pomoč in trajno ozdravljenje zagotovljeno. Ako pa bi radi kaj natančnega zvedeli o vaši bolezni, potem pišite na nas, da vam isto razložimo in povemo kaj je vam storiti, da pridete hitro in poceni zopet k zdravju. To vas nič ne stane. Pišite popolno zaupno, vsa pisma se drže v strogi tajnosti. Obrnite se do nas v vseh slučajih, posebno ako imate spolne nerednosti in bolezni. Mi vam hočemo pomagati. Vsa pisma naslovite

Dom. Lekarna Box 819, Milwaukee, Wis.

ZDRAVILA.

Mi zdravimo vse navedene bolezni, posebno fina zdravila imamo za vse bolezni revmatizma, kronične želodčne bolezni; z našimi zdravili se hitro in uspešno pozdrave spolne bolezni in pridobi zopet nazaj zgubljena moška spolna moč.

Zdravila pošiljamo po celi Ameriki in Canadi.

Življenje v bombardiranem mestu.

Neki švicarski dopisnik opisuje življenje v Reimsu na sledeči način:

Bombardiranje Reimsa niti ni nevzdržljivo. Nemci streljajo iz šest do sedem kilometrov daljave. Iz take daljave se čuje strel kot daljnji grom in ako bi granate ne žvižgale, bi se človek niti ne spomnil, da se sploh mesto bombardira. Ljudje brez strahu hodijo po ulicah, sedijo pred hišami, in otroci, ki sedijo na asfaltu, se zanimajo bolj za avtomobile nego za žvižgajoče granate. Nekoč je granata neki ženi odbila obe nogi. Navzlic takim dogodkom so ljudje povsem hladnokrvni. Na glavnem trgu stojijo kočije in čakajo na potnike. Deset meseecev fijakarji niso zapustili svojih mest, samo pomaknili so se malo na drugi kraj trga, kjer jih granate ne morejo tako kmalu doseči. V vežah stojijo ženske in se zabavajo s tem, da ugibajo, iz kakega kalibra je padla granata, ki jim žvižga nad glavami: Od oktobra pr. l. jim je to najljuba zabava. Vojaki se pritožujejo, ker je občinstvo tako lahkomišeljno in radi tega je pogostoma več povsem nepotrebnih žrtev. Prebivalstvo je fatalistično in se nič ne briga za svojo varnost. Večkrat se spominja neka žena, kako je pred dežjem granat vtekla z otroki v pivnico. Isti trenotek se je porušila hiša in morali so jih potegniti iz razvalin, pravi čudež je bil, da niso bili poškodovani. Nekoč predpoldne so Nemci bombardirali mesto mnogo hujše. V eni uri so izstrelili 300 granat. Največ jih je padlo proti nadškofijski palači. Na kolodvoru je nekdo pripovedoval: Ena granata je padla v drugo nadstropje moje hiše in sicer prav mojo spalnico. K sreči sem bil v pivnici. V istem času se je asfalt na kolodvoru razpočil in raztrgal neko drevo. Nadškofijsko palačo je vojna težko zadela. Komaj da se še spozna, da je bila to nadškofijska palača. — Drugi dopisniki pa so slikali razmere v bombardiranem mestu mnogo hujše. Ako je res tako, kakor pravi ta švicarski dopisnik, potem je življenje v Reimsu rajsko v primeri z življenjem v Gorici.

Fran Albrecht:

Pričakovanje.

Pod mano vas in solnce nad vasjo
in v solncu ptički žalostno pojo.

Oj pesem tožno dalekih daljav
pojo nad strcho sleherno v pozdrav.

— Kje, hiša, tvoj je gospodar,
kaj ni mu domačije mar?

In kje je, mamica, tvoj sin,
je šel na vojsko — v smrt, v pogin?

Kje, deklica, je ženin tvoj,
da pojde pred altar s teboj? —

Glej, cerkev, hiša, polje, log:
vse čaka kot odprtih rok....

Velikanski nemški biplan.

V Nemčiji se je preiskusilo nov biplan velikanskih dimenzij. Širok je 42 in pol metra in motorji razvijajo tristo konjskih sil, katere ženejo trije propelerji.

Biplan je opremljen z brezžičnim brzojavom ter žarkometom ter ima na krovu kuriva za osem ur poleta. Posadka bo štela osem mož ter imela na krovu pet strojnih pušk ter 12 bomb po 22 funtov. Stroj bo premeril pot v London in nazaj v petih urah.

Anton Gaspari:

Da čujem zvonove.

Da čujem zvonove,
ki kličejo dan....

Zastore pri oknih
odgrinjalo rdeče,
pozdravljajo nagelje
iz loneˇkov viseče,
hitijo v domove,
tja v kamrice tesne
in božajo rahlo
obrazke preresne,
pa kličejo deklicam:
"Čujte, čujte, hitro vstanite,
sreče junaške fantom prosite
v tujini boji, divjajo čez plan
že vso noč....
To je ran, težkih ran,
smrtnih ran — —"

Italijanska kraljica Jelena.

Listi poročajo, da je kraljica Jelena (hči črnogorskega kralja) obiskala v Bologni ranjence v tamošnjih bolnišnicah in se je ob bolniški postelji dveh avstrijskih ranjencev posebno ljubeznivo izkazala. Na povratku v hotel so ji priredili viharne ovacije.

Delavske težkoče v Angliji.

London, Anglija, 6. septembra. Vladi preti nevarnost novih delavskih zapletljajev, vsled katerih bi se omejilo izdelovanje municije in drugega vojnega materijala. V napravah Armstrong orožarne, pri Manchestru, je prišlo včeraj do diferenc, katere se pa upa končati potom razsodišča.

Uspeh premogarjev v južnem Wales ni ostal brez upliva na premogarje v drugih distriktih dežele. V več okrajih so zapretili premogarji s stavko, ker se glasom njihovih izpovedi ni upoštevalo zakona glede osemurnega dela. Vlada skuša napotiti ljudi, da bi opustili prosto popoldne v soboto.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Mr. I. M. v F., Pa. — Vi se čudite, da neka pittsburška banka pošilja svoje cirkularje iz New Yorka. Nič se ne čudite, za to banko dela sedaj zloglasni Zotti, kateri je imel dolgotrajno tožbo ž njo, no sedaj je dober njen sluga; to pove veliko. Imate tudi prav: ista pittsburška banka je zapadla receiver-ju 7. julija 1913, koliko meseecev je bila zaprta, nam ni natančno znano. Receiverja je pa zato dobila, ker so gospodje vratolomno špekulirali.

Sv. Lucija na Primorskem. — Pisma prihajajo tja zelo netočno, ker so Italijani skoraj v neposredni bližini. Iz tega kraja in okolice je pobegnilo pred Italijani veliko prebivalcev na Kranjsko in Štajersko.

F. S., Cadilag, Mich. — Zaenkrat vam ne kaže drugega kakor počakati. S Primorskega in iz Istre se je veliko ljudi izselilo na Kranjsko in Štajersko, kakor tudi v druge kraje Avstrije, kot je bilo že vekrat poročano v našem listu med novicami iz stare domovine. Da bi Italijani vašo družino odpeljali v jetništvo, ni vrjetno. Če so se vaši ljudje mirno obnašali, ko so zavzeli Italijani vaš kraj, se jim ni ničesar žalega zgodilo. Torej, kakor smo rekli, počakajte, da dobite kako obvestilo iz starega kraja.

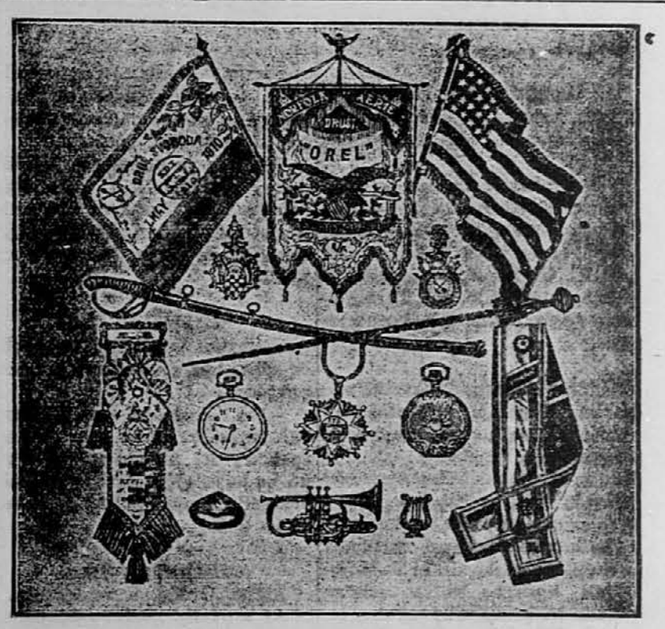

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandero, zastave, regalije godbene inštrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, verižico, prstan itd., ne kupite prej nikjer, da tudi mene zaceno vprašate. Uprašanje Vas stane le 2c. pa si bodete prihranili dolarje.
Cenike, več vrst pošiljam brezplačno. Pišite ponj.
IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa. Box 328.

'KRACKERJEV' BRINJEVEC

je najstarejše in od zdravnikov priznano kot najboljše sredstvo proti notranjim boleznim.

Cena za "BRINJEVEC" je: 6 steklenic $ 6.50
12 steklenic 13.00

V ZALOGI IMAMO

tudi čisti domači TROPINJEVEC in SLIVOVKA kuhana v naši lastni distileriji.

Naše cene so sledeče:

Tropinjevec per gal. $2.25, $2.50, $2.75 in $3.00
Slovovitz per gal. ..... $2.75—$3.00
Tropinjevec zaboj ..... $ 9.00
Slivovitz zaboj $13.00
"66" Rye Whiskey 5 let star, zaboj $11.00

Rudeča Ohio vina per gal. .... 55c., 60c., 65c.
Catawba in Delaware per gal. ..... 75c.—80c.
Za 5 in 10 gal. posodo računamo $1.00, za 25 gal. $2.00, za večja naročila je sod zastonj.
Naročilu naj se priloži denar ali Money Order in natančni naslov. Za pristnost pijače jamčimo.

The Ohio Brandy Distilling Co.
6102-04 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

Slovanski Svet.

Zemljepisna in statistična slika današnjega slovanstva.

Napisal prof. Lubor Niederle.

(Nadaljevanje)

Kod gre meja med Srbi in Hrvati, si ne upam trditi. Na Ogrskem se, kakor smo slišali, začenja pri Stari ob Dravi, toda v uradnem štetju Hrvaške in Slavonije ni pri selih povedano, koliko Srbov kje prebiva in koliko Hrvatov (ravno tako v Cislajtaniji) in drugega narodnostnega izkaza ne poznam. Nekak pripomoček bi lahko bila statistika vere in po nji narisana mapa drja. Vase Ruvarca. Toda ta mapa kaže samo rezdelitev po okrajih in pozabiti ne smemo, da na nekaterih krajih niti vera ni odločilno merilo.

3. Statistika. Podati statistiko Hrvatov in Srbov je kakor v celoti tako tudi za vsakega obeh narodov posebe, zelo težavno, da, skoro nemogoče. Iz turških dežel sploh nimamo nobenih zanesljivih štetij in smo navezani na privatna srbska in bolgarska raziskovanja, ki pa so vsled tendene, ki jih avtorji zastopajo, pogosto zelo različna.

V Istri, Primorju, Dalmaciji, v Bosni in Hercegovini zopet nimamo v sicer dobri statistiki ločenih Srbov od Hrvatov (edino statistika ogrske države jih ima). Oziraje se na te težkoče in dalje na to, da štejemo prebivalstvo prave Macedonije na jugu od Skoplja k Bolgarom, bi cenili približno sledeče celotno število Srbov in Hrvatov za leto 1900 tako:

V Avstriji (Cislajtaniji)	711,382
Na Ogrskem in Hrvatskem.....	2,839,016
V Bosni in Hercegovini (cenitev) ..	1,650,000
V Črni Gori.....	350,000
V kraljestvu Srbskem	2,298,551
V Stari Srbiji in Macedoniji	300,000
V skadrskem vilajetu in Albaniji..	100,000(?)
V Italiji	5,000
V Rusiji	2,000
V Ameriki in drugod	300,000
Skupaj....	8,555,949

K tem cenitvam bi pripomnil, da je bilo uradno na Ogrskem leta 1900 naštetih 2,730,749 Srbohrvatov, toda šteti so bili posebe katoliški Šokci, Bunjevci in Krašovani. Ker pa so bili všteti z drugimi narodi v eno skupino "ostalih jezikov", se moramo zadovoljiti samo s cenitvijo in prišteti za leto 1900 po srbskem koledarju, izd. od Srb. Matice v Novem Sadu (iz leta 1903) približno 108,267 duš. Tudi profesor Cintula je prišel do podobne cenitve (105—110,000). V Bosni in Hercegovini je bilo uradno štetje v aprilu leta 1895, v Črni Gori na koncu leta 1896, toda oficijelni rezultat mi ni znan. V Stari Srbiji in Macedoniji je danes pravilna cenitev sploh nemogoča. Število 300,000 sem vzel na temelju novejših podatkov, ki jih imamo o Srbih (ako štejemo tudi mohamedanske Srbe) v Novem Bazaru, Kosovem polju, Metohiji in v skopeljski eparhiji. Srbski koledar pa jih ceni na milijon. Cenitev za Ameriko je napravil Valjavec, v skadrskem vilajetu je Bianconi naštel pred 20 leti 70,000 Srbov.

Ogrska statistika je za leto 1900 naštela na Ogrskem 188,552 Hrvatov in 434,641 Srbov, v Hrvaški in Slavoniji 1,478,825 prvih in 610,909 drugih, skupaj Hrvatov 1,667,377, Srbov 1,045,550, razen katoliških Šokcev, Bunjeveev in Krašovanov. katere je srbski koledar na Ogrskem in na Hrvaškem prištel Srbom. Isti koledar šteje tudi katoličane v Bosni in Hercegovini (334,000) med Srbe. K temu pride v Avstriji po njegovem približno 100,000 Srbov iz Dalmacije. S tega srbskega stališča bi prišlo na Evropo v celoti največ 2,300,000 Hrvatov. Hrvati štejejo seveda zopet drugače, prištejejo katoličane (v Bosni, pa tudi Bunjevce in Krašovane) in pridejo pri cenitvi do števila 2,700,000 (v Evropi). Dokler ne bo statistika na Hrvaškem in v Cislajtaniji razločevala obeh narodov, ne bo mogoče v tem vprašanju ničesar gotovega reči.

Prirastek Hrvatov in Srbov v Avstriji, v kolikor mu lahko sledimo po uradni statistiki, je različen. V Istri kažejo Hrvati minimalen napredek absolutno in relativno, v primeri z Italijani padajo. Od leta 1851, ko jih je bilo tu 57 odst., je padlo leta 1900 to število na 42.58 odst. Nasproti temu so napredovali v Dalmaciji od leta 1851 (378,676) do leta 1900 na 562,000 (tudi relativno se je število povečalo od 96.1 odst. na 96.6 odstotkov.

V celoti kaže prirastek v Istri za dobo od leta 1890—1900 8.64 odstotkov, v Dalmaciji 12.58; ako pa se ozremo samo na narodnost, vidimo po avstrijskih Srbohrvatih prirastek 10.30 odstotkov v 10 letih, letno 1.03 odstotkov, torej za Poljaki najmočnejši v Avstriji. Na Hrvaškem in v Slavoniji je bil pravi prirastek 0.98 odstotkov, naravni 1.04 odstotkov.

V srbskem kraljestvu je bil pravi prirastek v desetih letih še večji — 14.2, naravni 14.8; letno se torej rodi tu za 1.48 odst. ljudi več nego jih umre, zato povoljno število. Poslednja leta se pravi prirastek še bolj viša toda gotovo vsled številnih priselitev iz sosednjih turških krajev. To velja tudi o Bosni in Hercegovini, kjer je bil vsled priseljevanja na koncu XIX. stoletja prirastek nadnormalen (od leta 1879—1895. poprečno 2.15 odst.) Od leta 1901—1904 se navaja tu uradni naravni prirastek samo 0.95 letno.

Treba pa je pripoznati, da grozi na severu upadek hrvaškemu in srbskemu življenju deloma od strani Madžarov (na Ogrskem), deloma nod Nemcev (na Hrvaškem). Madžari in Nemci se nenavadno množijo tudi na Hrvaškem samem. V desetletju 1880—1890 je prirastlo na Hrvaškem 12.23 odst. Srbohrvatov, 41.3 odst. Nemcev, 66.1 odst. Madžarov, v letih 1890—1900 Slovanov 8.96 odst., Nemcev 12.12 odst., Madžarov 30.3 odst., tako da je razlika pri Slovanih med številom leta 1880 in 1900: 90.48 odst. k 87.22 odst., pri Nemcih 4.4 odst. k 5.53 odst., pri Madžarih 2.19 k 3.74 odst. To stanje, ki nam ga je pokazal Vrbanić, ni dosedaj tako hudo; toda to je svarilen glas za bodočnost, na katere obrambo bi morala oba naroda, Srbi in Hrvati, složno in skupno misliti, Hrvati še tem bolj, ker je tudi njih naravni prirastek slab (glej dalje), slabši v čistih stolicah nego v pomešanih in ker zelo neugodno deluje tudi neprestano izseljevanje. V letih 1880—1900 jih je zmanjkalo na ta način črez 100,00 in v zadnjem času se izseljuje poprečno zelo dosti Hrvatov v Ameriko (v severno in južno).

O nazadovanju Srbov v Novem Pazarju in na Kosovem polju smo govorili že zgoraj. Tu je danes poleg pravoslavnih Srbov največ poalbanjenih Srbov mohamedancev (glavno plemeni Gaš in Beriš) potem približno 6000 Čerkezov (naseljenih v letih 1858—62). Pravih Osmanov tu ni. Po turški statistiki na Kosovem polju, t. j. v kazi prištinski, vučitrnski in mitroviški, je 80,000 mohamedancev in 22,000 pravoslavnih, po neki privatni srbski statistiki pa je samo 1956 srbskih kuč z 14,000 duš. Kančov je našel leta 1901 v Novem Bazarju, na Kosovem polju in Metohiji 250,000 Arnavtov, 100,000 Srbov in 90,000 Bošnjakov govorijo srbsko, pa so mohamedanci in tu sovražniki Srbov.

Kar se tiče ostalih statističnih dat, navajamo, da se kraj, poseljen s Hrvati in Srbi, predvsem zelo razlikuje po gostoti naseljenja. V Črni Gori pride na 1 km kv. samo 18 (?) duš, v Bosni in Hercegovini 30.7, v Dalmaciji 46, na Srbskem 51.6, na Hrvaškem-Slavonskem 56.8, v Istriji 69, na Goriškem 80, na Primorskem 95. Zanimiva je tu na jugu številčno razmerje spolov, zakaj tu je moški spol številnejši nego ženski v primeri z deželami avstrijske države. Seveda se tudi tu dežele med seboj razlikujejo, n. pr. na 1000 mož pride v Dalmaciji 976 žen, v Istriji 933, na Goriškem 970, na Primorskem 973, na Srbskem 949.5, v Bosni celo 893.4, v Črni Gori 882. Poprečno je prišlo leta 1900 v avstrijski polovici na 1000 Srbohrvatov 974 žen. Na Hrvaškem in Slavoniji nam kaže statistika razmerje 988 in če upoštevamo samo moški spol brez vojakov, dobimo 1011. Za Jugoslovane sploh je našel leta 1896 Vrbanić razmerje — 963 žen in pokazal tudi vzrok tega pojava: tu se rodi več moških otrok in v prvi dobi življenja jih umre mnogo manj ko kje drugje v Evropi. Najmanj jih umre v prvem letu na Bolgarskem (8.3 odst.), največ na Hrvaškem 21.2 odst. in na Srbskem 16.3 odstotkov.

(Nadaljevanje prihodnjič).

Ing. Drag. Gustinčič:

V Belgradu.

(Nadaljevanje.)

— Boga mi! — vzklikne polkovnik, — a jaz sem že mislil, da preselimo sem tu vse one naše Slovence, ki bodo padli sedaj pod Italijo. Pomislite v naši Macedoniji bi lahko živelo še dvakrat toliko ljudi, kakor jih živi sedaj in živeli bi lepo, brez velikega truda. Naša zemlja ni niti senca proti tej! In konečno Srbija mora kolonizirati Macedonijo! Vi ste videli to zlato deželo, vi jo poznate; recite mi, kaj se vam zdi! Ali ni to kolosalno bogastvo?

Govorila sva mnogo o lepi Macedoniji. Pojasnil sem mu njen položaj in njen pomen s tehničnega stališča. No, začeli smo se bliža Raliji, kjer so se Avstrijci najobupnejše branili, predno jih je zapodila srbska vojska v divji beg.

— Tu bova izstopila, — reče polkovnik Vukašović. — Vlak itak stoji najmanj četrt ure. Pokazati vam moram, kako silno težavna je bila ta pozicija za našo vojsko.

Stopala sva pred postajo in pred nama se je odpiralo dolgo korito, obrobljeno na vsaki strani z dolgim položnim grebenom. — Dve poziciji, kakor da si jih protivniški vojski nalašč, po najboljših tehniških principih zgradil in na teh robeh se je odločila bridka usoda Frankove armade.

Še eno dobro uro, pa bomo na poslednji postaji pred Belgradom. —

Šestnajst ur najbolj dolgočasne vožnje v mojem življenju in vendar tako lepe in zanimive, da mi ne bo šla nikoli iz spomina! Ustavili smo se. Sprevodnik nas upozori, da je to poslednja postaja. Lahko rečem, da nisem še nikoli v življenju s takim veseljem hitel iz vagona kakor ta pot. Izstopivši iz voza se oziram ob vlaku gori in doli, iščem postaje in hiš, iščem Belgrad, ali, bože moj, mi stojimo ob mali baraki v prijetnem, sočnem zelenju, tik ob široki cesti, na kateri čaka dolga vrsta izvoščekov, a hiš, postaje in palač, ki jih je pričakovalo moje razvajeno oko — ni.

— A Belgrad? — vprašam začuden gospoda polkovnika in pogledam po prazni, senčni okolici.

— Belgrad? — No, kmalu, kmalu, — se prijazno in pomenljivo nasmeje. — Evo vam, najina kočija in v eni uri bova doma. — Pred nama se je pojavil žandar, podnarednik, vrl mlad dečko, ki je odnesel najine stvari na voz in v par minutah je drdrala naša kočija po dolgi senčni aleji.

— Gozdovi na levi — mi pojasnuje gospod Vukasović — so kraljeva lastnina Košutnjak in tu se pričnejo prekrasna beograjska šetališča, ki težko najdejo svoj par. Kraljeva lastnina je bila pod Obrenovići ograjena in po nji so se pasli bistri jeleni in vesele košute — zato se tudi zove Košutnjak — in tu so se člani kraljevske hiše zabavali po vzorcih nemških knezov na cenenem lovu. Ko pa je prišel sedanji kralj Peter Karagjorgjević na prestol, je dal Košutnjak takoj odpreti in pripomnil: — Moja lastnina je moj narod! —

Za Košutnjakom se vrsti Topčider, ki je podoben ljubljanskemu Tivoliju. Kako lepo in intimno je moralo biti tu v normalnih časih, ob prijaznih nedeljskih popoldnevih, ko je vse mrgolelo pestre belgrajske izletniške množice. Danes ima ta park drugo, čisto vojno lice. Po belih potih se vrste večje in manjše luknje težkih avstrijskih granat, ki so letele na dozdevno železniško postajo in srečno pogrešile svoj cilj, po zelenih livadah in vrtnih gredah se pase črna in bela živina taboreče komore*). Sempatja pridrvi po senčni poti na bistrem, prhajočem konju srbski jezdec z zagorelim licem starega vojaka, resen in nem, kakor da leti mimo nas poosebljena dolžnost in tajna.

In vozili smo se naprej po novozgrajeni skriti cesti in potem preko polja in vse načez. Ob potu v žlebu, pod samim Belgradom, na širokem travniku počiva celo skladišče vozov avstrijskega trena. — Tod so odstopali Avstrijci 12. decembra in pravijo, da se jim je zelo mudilo — pripomne šaljivo polkovnik. — Te vozove so nam gostoljubno poklonili za našo rabo, ali niso dosti vredni. Pustili so nam tudi mnogo drugih stvari, ki so bile za nas večjega pomena, in ki jim niso šle baš tako od srca, ali te smo spravili in vporabili.

Končno smo se pripeljali po prijazni ulici v našo trpečo a ponosno prestolico. Bil sem izmučen in ubit od dolgega in težavnega pota, tako, da sem skoro popolnoma otopel za vse lepe pojave. — Bilo je skoro poldne, ko smo obstali pred prvim boljšim hotelom in gospod polkovnik mi je brez vseh ceremonij želel miren počitek in z vsklikom: — Na svidenje jutri ob devetih — je tudi on zadovoljno pohitel proti svojemu domu.

* * *

Točno ob devetih zjutraj je pridrdral pred hotel "Slavija", kjer sem se bil naselil, vojaški voz. Za par trenutkov se pojavi pri meni žandarmerijski podnarednik ter mi po prijaznem vojaškem pozdravu javi, da me gospod polkovnik že čaka. Dobro, pa si oglejmo barbarsko delo slavne avstro-ogrske armade v Belgradu!

Polkovnik Vukasović je bil ta dan izredno dobro razpoložen. — Pejte nu! — mi vikne nasproti v najčistejšem vipavskem naglasu, — vzel sem kola, da bova videla čim več, ker naš Belgrad je velik in človek se zelo utrudi po teh zapuščenih in opustošenih ulicah.

Voz je odrdral proti najlepši belgradski ulici, na Terazijo.

Belgrad je napravil name najprijetnejši utisek izmed vseh modernih evropskih mest, kar sem jih dosedaj videl, in videl sem jih mnogo. Pred vsem ima Belgrad jedinstveno lego. Ob sovodju dveh evropskih vetetokov, Save in Donava, leži smehljajoče se na malem položnem brdu in zre ponosno čez divno srbsko banatsko in sremsko nepregledno ravnico, kakor da jo hoče v vsakem trenutku opozarjati v svoji nevenljivi slavi: — Evo me, moj narode, pšenična polja moja zlata, jaz edini sem vaš pravi gospodar, jaz edini sem vaše srce in vaša misel, jaz edini poznam vašo bol in tugo vašo!

Jaz nisem nikoli videl Belgrada z ogrski strani, prišel sem vanj preko srbskih brd. S srbski strani Belgrad ne more napraviti tolikega vtiska, ker stoji človek ž njimi v isti ravnici ali više od njega. Krasen je tudi od te strani. Kakor da so hoteli postaviti Srbi na to mesto lep vrt in svetovno mesto, se zdi človeku. No, z onstran Donave in Save mora biti Belgrad izzivajoče lep.

Nedvomno, to je druga kultura. V Belgradu ni dosedaj "stanovanjskih kasaren". Srb je vesel in zelo družaben človek, ali v svoji koči hoče biti sam svoj kučegazda, nemoten in neoviran na vse strani. Postavlja si svojo hišico na vrt. Ni skoro hiše brez zelenja in to da mestu čisto poseben, domači in izredno familjaren tip. Belgrad je prisrčen in človek se mora zaljubiti vanj. To so vtiski, ki se jim ni mogoče ubraniti, ako ima človek količkaj smisla za lepoto in udobnost.

---

*) Srbi imenujejo vojni tren "Komora."

(Nadaljuje se).

Milijarde vojnih dopisnic.

Nemška vojna pošta je ekspedirala tekom prvega leta vojne 4 milijarde vojnih dopisnic. Poštnega osoblja je bilo lani 3100, letos pa 13,000—14,000, sedaj odhaja na bojno polje dnevno 4500 vreč raznih dopisnic.

Gasilke na Tirolskem.

V Absamu so ustanovili žensko gasilno društvo. Občina je določila 35 deklet, starih po 18 let, da morajo biti gasilke. — Tudi v Rimu na Tiroiskem imajo že društvo, pri katerem so same gasilke, ker so možki v vojni.

Pri Markanovem Studencu

Petar Kočić.

Nad Čergićem me je dotekla zora.

Jutro je bilo tiho, kakor da je vse izumrlo. Nad vasjo molči planina. Noben list se ne gane, ne zašušti. V dolini pod planino se komaj opažajo ovčje s taje v jutranjem somraku. Daleč doli po poljih se rmeni cesta kot dolg, ozek, nepobeljen kos platna, zavije strmo pod Kadino Vodo, pod sladko Kadino Vodo.

Vse objemlje vlaga, pomešana z lahkim osveženim vonjem. Vse molči, tiho, pobožno, nič se ne gane: i črne, žalostne jelke; i osamljena vrsta črešenj nad Čergićem molči; i one gozdne hruške pri Markanovem Studencu stojijo mirno; i oni spomeniki — znamenja poginilih — pod njimi. Vse gleda nekam svečano proti jasnečemu se nebu, zvezda za zvezdo izgineva. Zdelo se mi je, da vasi moje in planine moje nečesa s težkim hrepenjem čakajo in da je vse obrnilo lice proti bisernemu vzhodu.

Da, da, planine moje, vasi moje, ve po nečem hrepenite, koprnite. —

Šel sem vedno višje in višje. Pod menoj na desni strani, mej dvema obronkoma, žubori potok. Hipoma se začuje slab, zamolkel vsklik — in se izgubi. Umre v nemi tišini, spojivši se z žalobnim potočkovim šumom, ki je, morda, tugoval za izumrlim življenjem ali pa je v svojih, mnogemu sreu neumljivih zvokih pel pesem večnega hrepenenja.

Na nebu ni niti ene zvezde. — Na zahodnem obzorju so se vzdignili belkasti oblaki, nakopičeni kakor ogromni kupi snega vrh planinskih goličav. Sicer pa je ves nebesni obok veder, miren in nekam nenavadno tužen.

Čez pot, par korakov od mene, skoči zajec. Snamem puško in silen strel se razlije po megličasti planinski dolini. Od staj semkaj zalajajo psi in po vasi zapojejo petelini.... Zora zasvita. Umira noč.

Pretrese me nemir, trepet. Pokesal sem se, da sem sprožil puško. Iztrgal sem iz sna toliko življenj, iz onega sladkega, medenega sna, ko se nemirna, ognjevita planinska srca v nezavestnem snivanju odpočivajo, objemajo in poljubljajo!

Dospem do Markanovega Studenca.

Iz izvotljene skale vre srebrn, dokaj močan studenec, pohiti po izdolbenem lesenem žlebu in, padaje na zemljo, se razbija v okroglaste, svetle kaplje. Leden zrak puhne v mene in z vso močjo se me poloti lahka, drhtava nejevolja. Umijem se in sednem na klop poleg spominskega znamenja. —

Vas se budi.

— Hajdi, oko moje, izženi čredico na pašo!

— Ljudje, kaj pravite, kje je našega Bjelana noč prestregla?

— Jaz mislim, da je še za dneva dospel do gospodarice Mileve doli pod Kadino Vodo.

— Čuj, Buran! — zove nekdo. — Povej Luju, da gre takoj v Čergiće, ker je rekel desetar — pobirač desetine, — da bo danes cenil Zlorekovo žito na Razkršču.... Povej ljudem, da je ta novi desetar zloben. Reci: — Pazite se, ljudje! Po tem cesarjem je za vsako reč šola, samo za desetarja je ni. Niti ni v očesu kantara — mera — povej jim, niti ni pod tem cesarjem šole za desetarja....

— Dobro jutro! — začujem za sabo droben, zamolkel glas.

Obrnem se. Ob studencu stoji mlad človek — petnajstih, šestnajstih let. Plave oči so mu tužne, obraz od skrbi po malem naguban. Šopi las, ki so moleli izpod fezića, so mu rmeni kakor vosek. Ko se umije, sede na klop poleg mene.

— Kakšni so ti grobovi, prijatelj mladi?

— Spomeniki poginilih.

— In kedaj so ti ljudje poginili, če veš?

— Še za turške sodnije, pravijo; ko so Turki sodili.

On povesi glavo in po kratkem molku se odzove:

— Bog sveti vedi! — nekam težko vzdigne glavo, vzdahne in mahne z roko.

— Pa zakaj si mi, dečko, tako tužen in zamišljen?

— Jaz da sem tužen? Zakaj bi bil tužen?.... Ne rečem, da nisem zamišljen, v hudih skrbeh, to da; kajti, da ti veš, kaj se mi vse razbija v glavi!

— No, kaj se bo tebi razbijalo v glavi! Ti si otrok, bolan!

— E, prijatelj moj, ti ne poznaš tega.... Na moje rame je pala vsa hiša. Ako ne semeljem, nesemeljeno je; ako ne kupim, ni kupljeno; ako ne naredim težkih poslov, ni narejeno, vse jaz, pa jaz! —

— Kako to?

— E, lahko, duša draga! Odšel mi je brat k vojakom, oče je umrl nekaj tednov potem, ostali smo jaz, dve sestrici in hroma, bolna nam mati.... Na meni sloni hiša in gospodarstvo. Dajem mere, desetino, tretjino.... Karkoli je, dajem, in karkoli pride od sodnije, na mene se piše.... Ali je, prijatelj dragi, Gradec tam proti zapadu?

— Da.

Obrnil se je proti zapadu in dolgo, dolgo časa gledal preko planin, potem globoko vzdahne in pripoveduje:

— V Gradcu mi je brat. Nedavno sem prodal prešička, pa sem mu poslal nekaj novčičev Piše, da je obolel — reče dečko bolj za-se, pa nadaljuje: — Po zimi mi je poslal vest, da pride o poletje, pa zdaj pravijo, da bo služil še eno leto. Podaljšala se je, pravijo, vojaška služba na tri leta. Ej, Boga ti....

Strese se prestrašen. Beseda mu zastane v grlu:

— Ne zameri, prijatelj: kaj ne, da si tudi ti naš človek! Mislim, da nisi Švab?

— Nisem.

— Videl sem takoj, da si Srb. Lepo govoriš.... Pa čemu ti je to švabsko odelo?....

— Tak običaj je zdaj. I jaz je sovražim, iz globine svoje duše sovražim, pa, kaj češ!

— Prav, prav, veš, jaz samo tako-le vprašam, no, odelo kakršno je — vseedno! Da je le človek dobrega srca in poštenega imena, a odelo — vseedno! — Vprašal si me malo preje: — Zakaj si, dečko, tako tužen? — Pravzaprav moram biti tužen. Kaj smo vse mi nekoč imeli in na kaj smo dospeli.

Solze se zasvetijo dečku v očeh.

— Pa kaj smo imeli?

Imeli smo svoje cesarstvo, svoje cesarje in junake, — svojo moč in svoje gospodstvo, danes pa nič! Danes smo prosjaki, tuji hlapci in....

.... O, kadar je moj oče zaigral, zapele so mu gosli ono pesem: — Silna vojska na Kosovo pada, silna vojska Srbskog cara Lazara, — meni lasje vstajajo, solze mi same pritečejo na oči a srce mi začne močneje biti! Prejel sem veliko pesmi od očeta, ali danes mi ni do pesmi.... Eto, imam kočo, domačijo in nekaj živine, pa vse se mi zdi, da nimam nič. Nekako negotovo mi je vse. Jutri naj srbiji pade kaj na um.... E, prijatelj, težko nam! ti sami, kakor se pravi nezasužnjeni sužnji: v hiši, a brez hiše; na zemljišču, a brez zemljišča; v domovini, a brez domovine!

* * *

Solnce se je bilo vzdignilo za dva, tri sežnje iznad razžarjenega obzorja, ko sem krenil od Markanovega Studenca. Iz hišnih dimnikov se je vijugal redek, modrikast dim, zvijal se vrh streh in se spajal z modrosivkastim vzduhom, ki se navadno po jutrih preliva v solnčni svetlobi nad smrekovim gozdom. Vse se je prebudilo, vse je oživelo, ali na vsem leži globoka, neizmerna tuga, spojena s težko, ledeno resnobo. Od nikoder se ne začuje pesem, kakor prve dni mojega detinstva.

Planine moje, zakaj ste mi tako tužne!

Anton Gaspari:

Njim.

Še tekmujete pri čašah kave?....

Z belimi krogljami, z vitkimi keji
v kavarni igrate "po polju zelenem"
boj dolgočasja in udov otrplih. —
Če je izguba, kaj bi porajtal!
"Še eno črno" — v njej vse utone,
smeh se razlije po tolstem obrazu.

Tu pa je igra življenja smrti:
po polju zelenem s šrapneli igramo,
s keji železnimi, z jeklom pekočim.
Če se udarec posreči, ni smeha,
tam glasno vpitje, tu je ječanje,
ni čaše vode, da bi potopil
v njej to izgubo —
grozna bolest je v izmučenih udih....

To vam je igra visoka — hazard!
Pridite sem in poskusite malo —
plačali bomo vam mi ta biljard!

Anton Gaspari:

Ranjenec.

Solnce vstaja.... Krvavi nebo z mogočno rano,
od obzorja do obzorja gredo misli svete:
Zdaj umreti bilo bi prerano....
Kar je misli, vse so v jutru razzodete:
da spet vidim domovino našo,
naša polja, cerkve bele vrhu hribov,
naše gozde, brda vsa prisojna,
te dobrave z žametom nastlane,
rože, ki ravan jih nima bojna....
Da spet vidim njeno svetlo čelo,
mehke roke in oči sanjave,
da naslonim glavo trudno svojo
tja na lice njeno mlado,
če od tuge ni že ovenelo....

Solnce vstaja.... Krvavi nebo z mogočno rano,
od obzorja do obzorja gredo misli svete:
Zdaj umreti bilo bi prerano....

Slovensko katoliško

podp. društvo ST. BARBARA 1901 **svete Barbare**

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: ALOJZ TAVČAR, 299, N. Cor. 3rd St., Rock Springs, Wyoming.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ. 528 Davson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 11¼, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Braddock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton Ohio.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUŽE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS KOSTELIC, Box 583,Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN VOGRICH, 444—6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, štev. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, štev. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, štev. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošiljajo na **glavnega tajnika** Jednote, vse pritožbe pa na **predsednika** porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

ČLANOM IN ODBORNIKOM KRAJEVNIH DRUŠTEV V NAZNANJE!

Vse proteste, incijative, predloge in sploh vse uradne stvari oziroma dopise, ki se tičejo J. S. K. J. JE POŠILJATI GLAVNEMU TAJNIKU.

Najprej mora glavni tajnik vse pregledati, ker mi brez njegove vednosti ničesar ne natisnemo, kar se tiče Jednote.

Vse, kar bo on odobril, bo v našem listu pravočasno priobčeno.

Uredništvo G. N.

Slika iz vojne.

STANJA.

Pripovedka, češki spisal **Bohumil Brodsky.**

Poslovenil **Podravski.**

(Konec.)

Drugega dne je šla z očetom k pristaji. Ni se sramovala dela in ne meneč se za radovedne poglede moških, ki so jo z zaljubljenjem opazovali, je delala do večera. — Kako je bila vesela, da je mogla pripraviti očetu boljše hrane. — Nadejala se je, da tudi za sobo kaj kupi, da bi ne bila tako prazna. Lizika jej gotovo pošlje toliko, da bo mogla kupiti vsaj mizo in posteljo za očeta. Štela je dni, kedaj pride odgovor. Čim bolj se je ta čas bližal, tem bolj tesneje ji je postala pri srcu. Seli je ne odrečeta sedaj Lizika in Stanko? Ne prezreta-li nje, ker mora delati v pristaji?

Enkrat je bila pri delu vznemirjena od nekega mladeniča, češ, naj gre domu. Poznala ga je. Bil je sin gospodarja, pri katerem sta z očetom stanovala. Prestrašila se je, kaj ji hočejo, ter zdirjala domu. Ko je prišla v vežo, je opazila pred seboj dekle, oblečeno tako, kakor se oblačijo hčere bogatih trgovcev in uradnikov. Bila je mlada, toda lepa, in dobrota ji je žarila iz modrih, velikih očij.

— Stanja si, kaj ne? Takoj sem te spoznala, — zakliče dekle ter se vrže devi v naročje.

Stanja je obledela. Ni vedela, kdo je ta in samo sladka ali trpka slutnja ji je spreletela glavo.

— Čemu me ne objameš? — prigovarja jej tujka. — Mar nimaš rada Stankove sestre?

Stanja jo je vnoto objela in poljubila.

— Čemu nisi prišla takoj, — ji je omenila Lizika, ko je prvo ganutje potihnilo ter sta oni z roko v roki sedeli v sobi.

Stanja je videla, kako se ozira po prazni sobi; vsa zardela je pobesila glavo.

— Nisva imela denarja, — je rekla tiho. — Vidiš sama, kako živiva. Zažgali so nama hišo, odgnali čredo, umorili mater in sedaj delava, da tudi sama ne umrjeva. Ni ti bilo treba hoditi sem. Sramujem se, ti boš lahko mislila, da smo zlobni in malovredni ljudje. Odpusti mi to! Nočem ničesar in Stanku vrnem besedo. Naj si vzame sebi enako jaz nisem sposobna zanj.

Govorila je nekako razdraženo, kar je povzročal trpki spomin na prebito trpljenje. Lizika jo je z začudenjem gledala. Ni vedela iz početka, čemu tako govori. Ko pa je zapazila solze, je razumela vse. Potegnila je njeno glavo na svoje prsi ter jo poljubila na čelo. —

— Nikar ne žaluj, vsega bode konec, — jo je tolažila nežno. — Stanko ti vse nadomesti, kar si morala prestati zanj. Pošlji po Savo. Ladija odrine že čez nekoliko ur ter odidemo od tod. Šaj sem za to prišla sem, da vaju odpeljem. Stanko še doslej ničesar ne ve. Pisal mi je, da je čez mesec dnij vrne iz vojne ter pride po tebe. Iznenadimo ga. Kako se bode čudil, ko te zagleda pri nas, na Češkem.

Stanja jo je poslušala z žarečim licem. Podoba, ki jo ji je slikal Lizika, je bila toliko krasna in mična, da ni mogla zatajiti veselja. Hitro je vstala.

— Ali me boš imela res rada? — jo vpraša Stanja vneto ter gleda Liziko s pogledom, iz čegar je bila opaziti neizmerna slast.

— Tako, kakor boš ti imela rada Stanka, — jej odvrne Lizika prisrčno.

Stanja jo na to zopet objame, potem pa zbeži, da pokliče očeta. Ta se je čudil, kako je Stankova sestra prišla sem. Stanja mu je vse povedala ter vodila očeta domu. —

— Stankova sestra si, — reče Sava, ko pogleda Liziko. — Hvala Bogu, ni nas prevaril....

Na večer je ladija, ki je jadrala na vso moč iz kotorske pristaje, plavaje v široki svet, odnašala s seboj Liziko, Stanjo in Savo. Sedeli so skupaj na krovu. Noč je bila tiha in topla, zvezde so žarele na nebu in morje se je lesketalo kakor ravan, posuta z dragimi kamni. Govorili so potihoma med seboj, kakor bi se bali dramiti ta sveti mir. Okrog njih je bilo tiho, njih srce pa je ukalo ter se polnilo z blago nado v prihodnje dni. —

Stanko ni imel nikjer obstanka. Vojaščina, že brez tega le malo mu prijetna, mu je jela presedati do dobrega; hrepenel je po trenutku, ko mu bo mogoče zameniti vojaško suknjo s svojo navadno. Poleg tega je neprestano mislil na Stanjo. Kaj neki dela? Kaj počneta Sava in Marica? Niso-li jih preganjali, ker so njega izpustili?

Tovariši so se smejali poročniku, češ da vzdihuje po kaki zali Hercegovinki. Niso slutili, da v šali govore resnico. Budka je bil preveč previden, da se s čim podobnim ni pohvalil, kar bi bilo povzročilo splošen posmeh. Poznal je častnike ter vedel, da je le malokateri od njih si ohranil srce, pristopno vročim idealom. Vse njih težnje s omerile na vživanje, naj si je bilo to že pijančevanje ali kaka druga 'zabava.' Budki se je tako življenje gnusilo in očitno je kazal svojo nenaklonjenost do vojaškega življenja. —

Po bitki pri Foči je bila Hercegovina zasedena brez ovire. — Stanislav je hrepenel dospeti k oddelku, ki se je napotil k črnogorskim mejam, toda moral je ubogati ukaz ter ostati v Mostaru, kamor je odšel njegov polk. Tu je prosil dovoljenja, da sme oditi domu. Opravičeval se je, da je priklopljenje že izvršeno, da doma gine njegovo obširno gospodarstvo. Po tem se je hotel hitro vrniti domu, pripraviti vse za svatbo ter iti po nevesto.

Ker je bil vjet in se je tudi dejanski udeležil boja, mu je polkovnik obljubil, da hoče podpirati njegovo prošnjo. V resnici mu je dal čez mesec dnij, odkar je bil prišel iz zajetja, polkovnik dovoljenje višjega poveljništva, da je bil odpuščen od polka. Urno se je pripravil na pot tre še tega dne odpotoval v Metkoviče, da od tam nastopi na ladiji pot v domovino.

Potovanje se mu je zdelo jako počasno. Želel si je, da bi bil že na poti nazaj, kajti očital si je, čemu ni šel poprej v Ostrog po Stanjo in njena roditelja ter se ž njimi napotil domu. V Trstu se je vsedel v vlak in hitel po najkrajši poti domu. Z Dunaja je brzojavil sestri, naj mu pošlje konje na kolodvor. Z utripajočim srcem se je bližal mejam češke dežele.

Veselil se je na Liziko, na svoj rojstni kraj, na priprave, katerih se je hotel lotiti, da priredi Stanji prijetno zavetje.

Utrujen, neizspan in razburjen je stopil iz vlaka. Videl je svoje konje ni kočijaž je z radostjo pozdravljal svojega gospodarja.

— Ali se ni nič pripetilo v gradu? — je vprašal, stopivši v kočijo.

— Nič, milostljivi gospod, — odgovori kočijaž ter se potuhneno nasmehne.

— Nu, urno domu! Poženi konja!

Zaropotala je kočija in čez pol ure že drdrala v senci drevoreda, raztegajočega se do gradu. Bilo je to mično stanovanje, skrito v starem parku in obkoljeno s krasnimi poljanami. Budkov oče si je s svojim prihranilom, kot veletržec, kupil grad Stražo in tu se je rodil Stanko. Vzrastel je na deželi, navezal se na samoto, in njegova duša se je napolnila s vročo ljubeznijo do naroda in vsega, kar je bilo čisto in plemenito. Ni imel bogastva za to, da bi ga zapravljal in si kupoval razkošje, marveč da je ž njim širil in podpiral dobro.

Zato je bil tudi srečen in od vseh spoštovan, zato je Lizika, po značaju mu popolnoma podobna, dasi še na pol otrok, že vabila k sebi poglede svobodnih mož na veliko jezo drugih gospodičen.

Gledaje svoje domovje, je bil Stanko prevzet veselja, da je zopet doma. Kako drugače je dihal tukaj nego v tujini! Vsa utrujenost je izginila in poln nedočakljivosti je skočil iz kočije. Od grajskih vrat prihiti Lizika ter se mu vrže v naročje.

— Stanko, dragi, zlati Stanko! — je klicala ter poljubovala brata, stiskaje se k njemu, kakor dete k očetu.

Poročnik jo vzame v nročje ter jo nese, smejaje se od blaženstva, do stopnic.

— Pojdi urno, Stanko, pojdi! — je klicala sestra, dirjaje pred njim v gorje sobe.

Šel je za njo. Stopil je za njo v salon, prepevaje nekak napev, kar nakrat obstane, kakor zadet od strele.

Skozi nasprotna vrata mu pride nasproti nekaka tuja gospa. Zalivala jo je rdečica, pobešala je oči ter gledala, kaj stori Stanko. Gleda jo začudeno, ni mu bilo mogoče, spoznati jo. Lice mu je bilo znano, zelo znano, toda ni mogel si domisliti, kdo bi bila.

Ves v zadregi je gledal okrog sebe, kam je izginila Lizika, da bi mu vendar povedala, kdo je ta. Med tem se ta oglasi za zaveso, kamor se je skrila. Zvoneč njeni smeh se je razlegal po sobani in, skočivši izza zavese, je hitela k tujki.

— Stanja, poglej Stanka, kako se te sramuje. No, to je znamenito. — In plosknivši z rokami se je smejala znovič.

— Sedaj šele je Stanko videl, kako se je motil. Skokom je bil pri Stanji ter jo strastno pritisnil na prsi.

— Stanja, kje pa si se tu vzela? Kdo te je pripeljal sem?

Stanja si je še le sedaj drznila, pogledati ga.

— Lizika je prišla po me. Prišli smo v revščino, pisala sem jej po denar, med tem pa je sama prihitela po nas. Oče je tudi tukaj, toda mati je pokopana v Ostrogu.

Poslednje besede je izrekla že jokaje. Stanko ganjen pritisne njeno glavo na svoje prsi. Revna Marica! Torej ni doživela sreče, katero jej je pripravljal. Pustil je Stanjo, da se izjoka. Pa tudi sam je gledal turobno pred se, niti ne opazivši, da se se mu bliža Sava. Ta je bil še doslej oblečen v svoj narodni kroj, toda stara obleka je bila zamenjena z novo, v kateri je bil videti kakor vojvoda. Ko je dospel blizo Stanka ter ga ta pogleda, je takoj spustil Stanjo iz naročja, da objame starca.

— Pozdravljen mi bodi, Sava! — zakliče, prisrčno ga objemaje. — Hotel sem jutri oditi po tebe, za to me veseli, da me je Lizika prehitela. Sava, Stanko je ostal mož beseda, in na svatbi si zaukamo, kakor ukajo tvoji pobratimi na hercegovinskih gorah!

Prijel je Stanjo ter se zavrtel ž njo, veselo se smeje. Naposled je objel tudi Liziko ter jo poljubljal.

— Ti si dobra duša, da si mi ta draga človeka pripeljala, — je klical radostno, in Lizika je polna blaženstva poslušala bratovo hvalo.

— Ko bi ne bilo Stanje, bi jo ljubil za Bogom najbolj, — omeni Sava. — Sedaj ljubim obe enako. Moral sem jej obljubiti, da ti bom njen oče. Glejte no, na stare dni imam eš dve hčerki. Saj brez nju bi mi tu ne bilo prestati. Toži se mi po gorah in le čudo, da mi včasih srce ne poči žalosti.

— Ne bo se ti več tožilo, — je obljuboval Stanko med tem, ko se je Lizika stiskala k njemu. — Čudim se le, kako se poda Stanji obleka. Si golobica, kakor velika gospa.

Stanja je zardela ter hotela zbežati. Zadržal jo je ter ji pošepetal na uho:

— Toda še bolj si mi bila všeč takrat, ko sem te prvič poljubil. Ali se spominjaš?

Zardela je ter mu z roko pokrila usta.

Lastnik gradu Straža hodi z ostalimi dan na dan na sprehod. Stanja in Lizika sedita v kočiji, a Sava in Stanko jezdita poleg kočije na konjih. Ljudje jih poznajo; vsi so jim kakor domači. Nove gospe so se kmalu privadili; prišla je med nje na polje, v vas, najpoprej bojazljivo, spremljevana od Lizike, pozneje je prihajala sama. Kamor je le zašla, povsod je vladalo veselje.

Sava je dolgo vzbujal občudovanje s svojo krepko postavo in čudno opravo. Otroci so se ga bali in ljudje so pripovedovali o njem, da je to bosenski knez, ki se je sprijaznil s Stankom ter mu dal svojo hčer. Naposled so se ga privadili. Ni pa se privadil on. Tuga po gorah mu je razdirala srce, zrak ga je težil. Ni mogel spati, toda skrival je svojo žalost in tudi kolikor je mogel. — Propadal je in hujšal.

Stanja ga je razumela ter skušala razveseliti ga. Nasmihaval se je bolestno

— Molči, Stanja, golobica, mora biti tako; Marica me kliče. — Samo, ko bi umrl na gorah, na našem griču. Toda Bogu bodi potoženo, da si le ti srečna! Bog blagoslovi Stanka!

Umrl je tiho brez vzdihljaja. Jokaje so stali poleg njegove postelje. Ko je zatisnil oči, spreleti mu preko ustnic beseda: — Marica!

Spi daleč od svoje žene, toda njemu je bolje nego njej. Poleg njega bo enkrat počivala Stanja; ona, starka, pa leži tam sama, zapuščena.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Lep vzgled.

— Kakšna pa si! Res, lepo hčer imam. Vsa si strgana, nepočesana in nič umita.

— Saj grem v svinjak.

— No, ti boš svinjam lep izgled dala!

NAZNANILO.

Rojakom v **Kitzville, Minn.,** in okolici naznanjamo, da je

Mr. JOE ADAMICH

naš zastopnik, ki je pooblaščen pobirati naročnino za list "Glas Naroda" ter izdavati pravoveljavna potrdila.

Upravništvo Glas Naroda.

NAŠI ZASTOPNIKI,

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle:

Jenny Lind, Ark. in okolica: Michael Cirar.
San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.
Denver, Colo.: Frank Skrabec.
Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, J. M Rojtz, Frank Janesh in John Germ.
Salida, Colo. in okolica: Louis Costello (The Bank Saloon).
Walsenburg, Colo.: Ant. Saftich.
Clinton, Ind.: Lambert Boiskar.
Indianapolis. Ind.: Alois Rudman
Woodward, Ia. in okolico: Lukas Podbregar.
Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.
Ogiesby, Ill.: Math. Hribernik.
Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.
Depue, Ill.: Dan. Badovinac.
La Salle, Ill.: Mat. Komp.
Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zaletel in Frank Bambich.
Mineral, Kans.: John Stale.
Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in Math. Ogrin.
So. Chicago, Ill.: Frank Černe in Rudolf Požek.
Springfield, Ill.: Matija Barborič
Frontenac, Kans. in okolica: Frank Černe.
Mulbery, Kans. in okolica: Martin Kos.
Calumet, Mich. in okolica: Pavel Shaltz in M. F. Kobe.
Manistique, Mich. in okolica: B Kotkian.
So. Range, Mich. in okolica: M. J. Lilkovič.
Aurora, Minn.: Josip Fugina
Chisholm, Minn.: K. Zgonc, Jakob Petrich in Frank Žagar.
Duluth, Minn.: Joseph Sharabon.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouže M. L. Kapsch, Jos. J. Peshel in Louis M. Perušek.
Eveleth, Min.: Jurij Kotse.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.
Kitzville, Minn. in okolico: Joe Adamich.
Nashwauk, Minn.: Geo. Maurin.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Aldridge, Mont.: Gregor Zobec.
Great Falls, Mont.: Math. Urich 3409 N. 5th Ave.
Red Lodge, Mont.: J. Koprivšek.
Roundup, Mont.: Tomaž Paulin.
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka
Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J Marinčič, Chas. Karlinger in Jakob Resnik.
Barberton, O. in okolica: Alois Balant.
Bridgeport, O.: Frank Hočevar.
Collinwood, O.: Math. Slapnik.
Lorain, Ohio in okolica: John Kumše 1735 E. 33. St.
Youngston, O.: Ant. Kikelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justin.
Allegheny, Pa. in okolica: M. Klarich.
Bessemer, Pa.: Louis Hribar.
Braddock, Pa.: Ivan Germ.
Bridgeville, Pa.: Rudolf Pleteršek.
Burdine, Pa. in okolica: John Kržišnik.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk.
Claridge, Pa.: Anton Jerina.
Canonsburg, Pa.: John Koklich.
Broughton, Pa. in okolica: A. Demšar.
Darragh, Pa.: Dragutin Slavič.
Dunlo, Pa. in okolico: Josip Suhor
Export, Pa. in okolica: John Prostor
Forest City, Pa.: Karl Zalar in Fr Leben.
Farell, Pa.: Anton Valentažič
Greensburg Pa. in okolica: Joseph Novak.
Irwin, Pa. in okolica: Frank Demšar.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.
Marianna, Pa: E. Gottlicher.
Meadow Lands, Pa.: Georg Schulte
Monessen, Pa.: Math. Kikelj.
Moon Run, Pa. in okolica: Frank Terček.
Pittsburgh, Pa.: Ignacij Podvasnik.
Ignas Magister, Z. Jakše in U. R. Jakobich.
Steelton, Pa.: Anton Hren.
Unity Sta., Pa.: Joseph Škerlj.
West Newton, Pa. in okolica: Josip Jovan.
Willock, Pa.: Frank Semé in Joseph Peternel.
Teele, Utah: Anton Palčič.
Winterquarters, Utah: Louis Blatnik.
Black Diamond, Wash.: Gr. Porenta
Ravensdale, Wash.: Jakob Rom šak.
Davis, W. Va. in okolica: John Brezich.
Thomas, W. Va. in okolica: Frank Kocijan in A. Korenchan.
Grafton, Wis.: John Stampfel.
Kenoha, Wis.: Aleksander Pezdir.
Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik in Frank Meh.
Sheboygan, Wis.: Frank Sepich in Heronim Svetlin.
West Allis, Wis.: Frank Skok in Louis Lončarič.
Rock Springs, Wyo.: A. Justin, Val. Stalich in Valentin Marcina.
Kemmerer, Wyo.: Josip Motoh.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:

Duhovni boj	—.60
Evangelijska zakladnica	—.50
Gospod usliši mojo molitev z posebno velikimi črkami	$1.00
Ključ nebeških vrat	—.50
Jezus in Marija	—.40
Marija Varhinja	—.60
Marija Kraljica	—.60
Skrbi za dušo	—.60
Vrtec nebeški	—.40

POUČNE KNJIGE:

Ahnov nemško-angleški tolmač, vezan	—.50
Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar	—.40
Berilo prvo, vezano	—.30
Berilo drugo, vezano	—.40
Berilo tretje, vezano	—.40
Cerkvena zgodovina	—.70
Dobra kuharica, vezano	$3.00
Domači živinozdravnik	—.50
Evangelij	—.50
Fizika 1. in 2. del	—.45
Hitri računar, vezano	—.40
Katekizem vez. veliki	—.40
Katekizem vez. mali	—.15
Nemščina brez učitelja, 1. in 2. del vezano	$1.20
Občna zgodovina	$4.00
Pesmarica, nagrobnice	$1.00
Poljedelstvo	—.50
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan	$1.00
Postrežba bolnikom	—.20
Sadjereja v pogovorih	—.25
Schimpffov nemško-slovenski slovar	$1.20
Schimpffov slovensko-nemški slovar	$1.20
Slovenski pravnik	$2.00
Slovenska Slovnica, vez.	$1.20
Slovenska pesmarica 1. in 2. zvezek po	—.60
Slovensko-angleška slovnica, vez.	$1.00
Spisovnik ljubavnih pisem	—.40
Trtna uš in trtoreja	—.40
Umna živinoreja	—.50
Umni kmetovalec	—.50
Žirovnik, narodne pesmi, 1., 2. in 3. zvezek, vez., po	—.50

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Baron Trenk	—.20
Belgrajski biser	—.20
Beneška vedeževalka	—.20
Bitka pri Visu	—.30
Bodi svoje sreče kovač	—.30
Boj s prirodo	—.15
Božični darovi	—.15
Burska vojska	—.25
Cerkvica na skali	—.15
Cesar Jožef II.	—.20
Ciganova osveta	—.20
Ciganska sirota, 93 zvezkov	$5.00
Cvetke	—.20
Don Kižot	—.20
Dobrota in hvaležnost	—.60
Fabiola	—.35
George Stephenson, oče železnic	—.20
Grizelda	—.10
Hedvika, banditova nevesta	—.20
Hubad, pripovedke, 1. in 2. zvezek po	—.20
Ilustrovani vodnik po Gorenjskem	—.20
Izlet v Carigrad	—.20
Ivan Resnicoljub	—.20
Izanami, mala Japonka	—.20
Izidor, pobožni kmet	—.20
Jama nad Dobrušo	—.20
Jaromil	—.20
Jeruzalemski romar	—.45
Kristusovo življenje in smrt vezano	$3.00
Krištof Kolumb	—.20
Križana umilejnost	—.40
Kaj se je Makaru sanjalo?	—.50
Lažnjivi Kljukec	—.20
Leban, 100 beril	—.20
Maksimilijan I.	—.20
Marija, hči polkova	—.20
Mati, socijalen roman	$1.00
Malomestne tradicije	—.25
Miklova Zala	—.35
Mirko Poštenjakovič	—.20
Na divjem zapadu, vez.	—.60
Na jutrovem	—.35
Na krivih potih	—.30
Na različnih potih	—.20
Narodne pripovesti, 1., 2. in 3. zvezek po	—.20
Naseljenci	—.20
Na valovih južnega morja	—.15
Nezgoda na Palavanu	—.20
Nikolaj Zrinski	—.20
O jetiki	—.15
Odkritje Amerike, vez.	—.80
Pribajač	—.30
Pregovori, prilike, reki	—.25
Prst božji	—.20
Randevouz	—.25
Revolucija na Portugalskem	—.20
Senila	—.15
Simon Gregorčiča poezije	—.45
Stanley v Afriki	—.20
Sherlock Holmes, 3., 4., 5. in 6. zvezek po	—.80
Sveta noč	—.20
Srečolovec	—.20
Strah na Sokolskem gradu, 100 zvezkov	$5.00
Strelec	—.20
Sanjska knjiga, velika	—.30
Štiri povesti	—.20
Tegetthof	—.25
Vojan na Balkanu, 13 zvez.	$1.85
Zlate jagode, vez.	—.30
Življenjepis Simon Gregorčiča	—.50
Življenja trnjeva pot	—.50
Za kruhom	—.20
Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	—.75

SPILMANOVE POVESTI:

1. zv. Ljubite svoje sovražnike	—.20
2. zv. Maron, krščanski deček	—.25
4. zv. Praški judek	—.20
6. zv. Arumugan, sin indijskega kneza	—.25
7. zv. Sultanovi sužnji	—.25
8. zv. Tri indijanske povesti	—.30
9. zv. Kraljičin nečak	—.30
10. zv. Zvesti sin	—.30
11. zv. Rdeča in bela vrtnica	—.30
12. zv. Boj in zmaga	—.30
14. zv. Prisega huronskega glavarja	—.30
15. zv. Angelj sužnjev	—.30
16. zv. Zlatokopi	—.30
18. zv. Preganjanje indijanskih misionarjev	—.30
19. zv. Mlada mornarja	—.30

TALIJA.

Zbirka gledaliških iger:

Brat sokol	—.25
Cigani	—.40
Pri puščavniku	—.20
Putifarka	—.20
Raztresenca	—.30
Starinarica	—.20
Županova Micka	—.30
Idealna Tašča	—.20

RAZGLEDNICE:

Newyorške, s cvetlicami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne, komad po	—.03
ducat po	—.25
Z slikami mesta New Yorka po	—.25
Album mesta New Yorka krasnimi slikami, mali	—.35

ZEMLJEVIDI:

Avstro-Ogrske, mali	—.10
Združenih držav, mali	—.10
veliki vezan	—.25 —.50
Balkanskih držav	—.15
Evrope, vezan	—.50
Vojna stenska mapa	$1.50
Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po	—.25

OPOMBA: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici, ali poštnih znamkah. Poštnina je pri vseh cenah že vračunana.

SLOVENSKA LIGA
AMERIKANSKO SLOVENSKA LIGA
LE VKUP, LE VKUP, LE VKUP V SLOVENSKO LIGO!

IZVRŠEVALNI ODBOR:
Frank Sakser, predsednik, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Edward Kalish, tajnik, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
John Jager, blagajnik, 5241 Upton Ave. So., Minneapolis, Minn.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

VOJAŠKE VESTI.

Imenovanje Slovencev v armadi. Naslov in značaj podpolkovnikov sta dobila majorja Viljem Jelenčič in Martin Žunkovič. Za črnovojniške nadporočnike - avditorje sta imenovana dr. Jurij Adlešič in dr. Metod Dolenc.

Odlikovani slovenski častniki. Viteški križec Franc-Jožefovega reda je dobil stotnik 1. bos.-herc. pešpolka Anton Vidic. — Signum laudis so dobili: rezervni nadporočnik 3. bos.-hercег. pešpolka Fran Arnošt, rezervni poročnik 78. pešpolka Vidmar, poročnik 2. ulanskega polka Alfonz pl. Bezeljak in stotnik infanterijskega bataljona IV./81. Egon Kavčič.— Zlati zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje sta dobila polkovni zdravnik 79. pešpolka dr. Ivan Čistine, nadporočnik-provijantnik Ivan Rudnik. — Red železne krone 3. razreda z vojno dekoracijo je dobil pred sovražnikom padli nadporočnik 8. lovskega bataljona Ivan Moškerc. — Vojaški zaslužni križec 3. razreda z vojno dekoracijo so dobili: stotnik 58. pešpolka V. Toman, nadporočnik 27. topničarskega pešpolka Karol Zupančič, major 88. pešpolka Kamilo Polajner, nadporočnik 88. pešpolka Josip Lukeš in stotnik 9. topničarskega pešpolka Oton Petrič. — Signum laudis so dobili: stotnik 17. pešpolka Karol Gresl, nadporočnik 72. pešpolka Fran Čik, stotnik 4. topničarskega pešpolka Jos. Štitkovec, rezervni poročnik 16. trenske divizije Maks Bojko, nadporočnik 12. ulanskega polka Bogdan Divjak, nadporočnik 19. topničarskega pešpolka Jurij Roknič in nadporočnik 7. pešpolka Julij Jereb. — Zlati zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili: vojaški podintendant 10. gorske brigade Karol Sernec, nadporočnik 2. težke havbične baterije Fran Tomše pl. Savskidol, stotnik II./52. infanterijskega bataljona Josip Vovko in rezervni poročnik 37. topničarskega polka Ervin Vračko.

Odlikovani slovenski vojaki. Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje sta dobila stražmojster 21. gorskega brzojavnega oddelka Mihael Grbavčič in stavbni stražmojster 1. dragonskega polka Vinko Kos. — Zlato hrabrostno svetinjo je dobil korporal 97. pešpolka Fr. Pečar. — Srebrno hrabrostno svetinjo 1. razreda je dobil rezervni praporščak bosensko-hercegovinskega pešpolka A. Jazbec.

KRANJSKO.

Vojaki umrli. V ljubljanskih bolnišnicah so umrli sledeči vojaki: Carmine d'Angeli, italijanski ujetnik 134. pešpolka. — Imre Sujo, pešec. — Livio Ratovi, podporočnik italijanskega 112. pešpolka. — Peter Miloš, pešec. — Ivan Stiplovšek, pešec. — Dominik Kiensberger, lovec. — Vlado Dekanovič, topničar. — Emil Čuk in Tomo Velički, pešca. — Fran Šimon, pešec-domobranec. — Viljem Heisler, pešec. — Mihael Füselan, poddesetnik-črnovojnik. — Anton Horvat, pešec. — Mihael Vadkert, pešec. — Štefan Kovač, pešec.

V ruskem ujetništvu. Fran Virant, vojni ujetnik v Taškentu, pošilja srčne pozdrave svojcem, prijateljem, znancem in sorodnikom. Taškent leži v Turkestanu in šteje 157,000 prebivalcev. Mesto ima živahno trgovino in procvitajočo obrt s svilo, bombaževino in železom. Veliki bazarji in mnogoštevilne karavane daje mestu orientalsko lice. Pokrajina okoli Taškenta je vzorno obdelana. — Avgust Skaberne piše: ...Tukaj (v kokandski okolici) mi bolje ugaja kakor v mestu. Cel dan hodimo okoli kakor Riklijanci, čemer se Rusi čudijo... V Kokandu, dne 14. junija 1915. — Ivan Tavželj, vojni ujetnik v Voronežu v evropski Rusiji, piše svoji materi Jerici, delavki v tobačni tovarni v Ljubljani, da je zdrav. Upa, da se bodo kmalu videli, do tedaj pa pozdravlja mater, teto in prijatelje. — Fran Kenk, doma v brezoviški župniji pri Ljubljani, je bil premeščen iz staropolske gubernije, ki leži med Črnim in Kaspiškim morjem, v Petropavlovsk v akmolinski guberniji v Sibiriji, od koder pošilja pozdrave svojcem in sosedom. — Janez Bek se je oglasil svoji ženi Mariji, ki biva v Prapročah št. 16 pri Žužemberku, iz vojnega ujetništva v daljni ruski deželi, od koder se bo ves vesel vrnil v domače kraje, ko bo vojne konec. — Andrej Arko se je zglasil iz Skobeleva svojcem in sestri Frančiški, omoženi Pintar, ki biva v Lipovščici št. 11 pri Sodražici. — Ljudevit Zore se je oglasil iz Šadrinska, ki leži v permski guberniji na vzhodnem podnožju zlatonosnega uralskega pogorja na reki Isetu. Piše svoji ženi Mariji, ki biva v Trebelnem na Dolenjskem, da se bosta še videla, ko bo zopet zlati mir. — Blaž Ambrožič, vojni ujetnik v Vjazovoku v južni evropski Rusiji, piše: Vse vkup prav lepo pozdravljam in vam naznanjam, da sem zdrav. Danes (12. julija) praznujem praznik sv. Petra in Pavla... Blaževi stariši, ki bivajo na Dobravi pri Jesenicah na Gorenjskem, so se sinovega sporočila jako razveselili. — Martin Vidrih, vojni ujetnik v Lebjaži, pošilja prijateljske pozdrave v Škofjo Loko in pravi, da se bodo še videli v Škofji Loki, ko se vrne iz daljnega kraja, kjer se sedaj nahaja. Lebjaža je trdnjava ob sibirski železnici v tobolski guberniji. — Ivan Črnivec, vojni ujetnik v Vjarovoku, piše svojcem v Primskovem pri Kranju, da je daleč v ruski deželi, od koder jim pošilja srčne pozdrave. — Josip Belčič piše iz daljne ruske dežele svojemu bratu, ki stanuje v Streliški ulici št. 26 v Ljubljani: Danes je kresni dan. Kako je bilo lani, kako je pa letos, to vem samo jaz preveč dobro. Sedaj sem ravno čaj izpil. To menda veš, da so me Rusi 19. t. m. (junija) ujeli, pa kako na naglo, da sem se komaj zavedel. Klinčev iz Gamelj je bil tudi takrat ranjen. Z Mahom nismo več vkup, je bil en teden prej v nekem gozdu ranjen. Saj se tudi meni jako čudno zdi, da nisem nič dobil. No tako pa upam, da se še vidimo. Pozdravlja te tvoj brat Jože. V Rusiji, dne 24. junija 1915.

Darila za vojake. Baronici Schwarz so izročili nadaljna darila za okrepčevalno postajo: Kranjski deželni odbor 2000 K, ljubljanski lekarnar Gabriel Piccoli 100 K in polkovnikova soproga ga. Prašnikar 20 K.

Boroevićeva zahvala Ljubljani. Ljubljanski župan dr. Ivan Tavčar objavlja: Njegova ekscelenca g. armadni poveljnik Svetozar pl. Boroević je blagovolil name nasloviti sledeče pismo: "Z bojnega polja, dne 28. julija 1915. Prebivalstvo ljubljansko je na Vaš poziv darovalo 7000 vreč za naše ob Soči vojskujoče se čete. Za ta novi dokaz patrijotskega mišljenja ter dejanskega sodelovanja ljubljanskega prebivalstva pri obrambi domovine si dovoljujem v imenu svojih čet izreči najtoplejšo zahvalo in prosim, da o tej zahvali blagovolite obvestiti vse darovalce."

Deželne ustanove za mornariško akademijo. "Slov. Narod" piše: Deželni odbor je v svoji seji 9. avgusta soglasno sklenil, da je ustanoviti v proslavo rojstnega dne cesarja pet deželnih ustanov po 1600 kron za c. in kr. mornariško akademijo na Reki. V znak hvaležnosti za junaške čine naše vojne mornarice se bodo te ustanove imenovale po odličnem poveljniku admiralu Hausu, ki je, kakor znano, naš ožji rojak (z Goriškega), ako v to privoli. Pravico do teh ustanov bodo imeli predvsem tisti deželani, ki ne morejo biti deležni državnih in drugih ustanov. Ustanove se bodo oddale že za šolsko leto 1915—16.

Izpred sodišča. Pred deželnim kot izjemnim sodiščem v Ljubljani se je morala zagovarjati leta 1896. v Ljubljani rojena šivilja Josipina Slamnjak radi poskušenega detomora. Dne 12. julija je povila na Golovcu dečka, kateremu je ovila okrog vratu svojo žepno ruto z namenom, da se dete zaduši. Ali to se ni zgodilo, ker žepna ruta je bila premalo zadrgnjena. Dete je našel slučajno neki stražnik in je oddal neki babici v rejo. Obtoženka ni bila spoznana krivim zločina poskušenega detomora, ampak je bila obsojena na 6 mesecev težke ječe za to, ker je dete odložila.

Draginjske doklade. Kakor znano, je bil draginjske doklade v izmeri 10—25 odstotkov temeljne plače doslej deležen le del ljudskošolskega učiteljstva. Sedaj je pa deželni odbor priznal to draginjsko doklado v izmeri 25 odstotkov vsemu dejansko službujočemu učiteljstvu, brez vsake izjeme, in sicer že od 1. avgusta t. l. vnaprej. — Deželni odbor je sklenil, da se ima izplačati vsem deželnim uradnikom in uslužbencem zopetna graginjska podpora v isti izmeri kot marca meseca t. l. — Tudi uslužbenci deželnih užitninskih uradov dobe enkratno draginjsko podporo od 40 do 60 kron in poleg tega za vsakega nepreskrbljenega otroka izpod 18 let po 10 kron.

Sladkor. Kranjska deželna vlada je 10. avgusta razglasila ukaz o najvišjih cenah za potrošni sladkor v prometu na debelo in na drobno. V nadrobni prodaji se sme zahtevati največ 7 vin. pri kilogramu več, kakor je določeno za veletrgovine.

Umrli so v Ljubljani: Alojzij Ziani, lastnik pogrebnega zavoda iz Gorice, 55. let. — Aleksander Inglič, sin c. kr. blagajnika, 9 mesecev. — Ivan Buchta, davčni nadupravitelj v pokoju, 60 let. — Janez Kešnar, posestnik, 58 let.

ŠTAJERSKO.

V ruskem ujetništvu. Valentin Imenšek je sporočil svoji sestri, da se nahaja v mestu Kursku kot vojni ujetnik. Povprašuje, kaj je z njegovim bratom in pozdravlja sestro v Hejnskem, pošta Podplat. — Ljudevit Lipša se je zglasil iz Skobeleva svoji ženi, ki biva v Pučetincih, pošta Mala Nedelja, ter pozdravlja njo, otroke in znance.

Iz Maribora. Poročnik Ferdinand Črepinko, o kojem smo poročali, da je ranjen v sanatoriju Rdečega križa v Ružomberku na Slovaškem (liptovski komitat), je zopet pri svojem polku v Petrovaradinu. — Na italijanskem bojišču je bil ranjen praporščak Julij Guštin. — Od vseh strani dohajajo vprašanja, kdaj se prične s poukom po naših šolah. Na to je težko odgovoriti, ker niti šolska vodstva tega ne vedo. Morda se prične pouk že septembra meseca, morda kakor lani oktobra, decembra ali januarja, ali pa še kasneje. Splošno mnenje je seveda to, da bi se moral pričeti pouk vsaj koncem septembra, že z ozirom na to, ker je bil lani zelo nepopoln in ker pač ne kaže, puščati učeče mladine kar dve leti brez povoljnega ali pa vsaj delnega pouka. Že vojni čas slabo vpliva na naše učne uspehe, kaj šele potem skrajšana splošna učna doba! Upati je, da bodo tozadevni ukrepi merodajne šolske kmalu znani. V Mariboru pričnó s sredo septembra doslej z rednim poukom samo šolske sestre na svoji vadnici, meščanski šoli in ženskem svojem učiteljišču.

Ivanjkovci. Dne 2. avgusta je pričela tukajšnja vodovodna zadruga delati na svojem projektu, kojega namen je, osušiti 40 ha močvirnih travnikov ter urediti 2½ km dolgi potok. Delajo ruski vojni ujetniki.

Iz Mozirja. Dne 12. avgusta se je vršilo prebiranje črnovojnikov od 42. do 50. leta za občine Kokarje, Ljubno, Luče, Nova Štifta, Gornji Grad in Rečica; dne 13. avgusta pa za Mozirje trg in okolico, Solčavo in Bočno.

KOROŠKO.

Smrtna kosa. Blače na Zili. V najboljših letih, komaj 20 let stara, je po kratki, mučni bolezni — imela je vnetje možganov in legar — dne 25. julija umrla Sp. Klepava hči Marija Grafenauer. Rajna je bila pridna in pokorna hči svojih staršev in tudi vzgledna, ponižna in ljubezniva slovenska mladenka.

Italijani obstreljujejo romarsko cerkev. Iz Žabnic poročajo celovškemu "Miru" sledeče: Zahrbtni sovražnik obstreljuje od 19. julija dalje tudi najslavnejšo koroško, ravno 555 let staro romarsko cerkev na Sv. Višarjih. Cerkev in druga poslopja dosedaj niso trpela niti najmanjše škode; le župnišče, leta 1906 novo iz cementa zidano, je zadela granata, razrušila kos strehe in sobo na voglu proti cerkvi. Tudi zid ima močno razpoko. Menda požrešni Italijan ne ve, kje bi si hladil jezo, ker nima nikjer nobenega uspeha, ker tukaj ni še za en korak prestopil naše dobro zavarovane meje.

Za mrtvim proglašenim Rokom Močilnikom in Alojzijem Milačem se je konečno oglasil iz ruskega ujetništva tudi še Aleš Leskovec, koroški rojak, katerega so imeli že davno za izgubljenega.

PRIMORSKO.

V ruskem ujetništvu. Četovodja Fran Tavčar se je oglasil iz daljne Azije svojcem v Proseku pri Trstu. Piše: Naznanjam vam, da sem živ in zdrav v vojnem ujetništvu v ruski Aziji. Njegovi ljudje so se silno razveselili Francetovega glasu, zakaj skoro 9 mesecev niso ničesar vedeli o njem.

Preselitev. Knez in nadškof goriški dr. Fran Sedej se je z vojaškim avtomobilom dne 27. julija odpeljal v Vipavo, kjer so začasno bival. Zadnje dni je padlo preko 100 italijanskih granat na njegov vrt. Zato je bil iz osebne varnosti primoran, da za nekaj časa zapusti Gorico.

Sleparica. Neka Alojzija Scharinger, 1853. leta rojena, pristojna v Nikolsburg na Moravskem, se je izdajala za vdovo profesorja in da je podedovala 28,000 kron, to z namenom, da je opeharila nekega krčmarja v Gorici, pri katerem je stanovala, za 24 kron. Potem je stopila pri neki gospej v službo kot kuharica in izvabila iz nje 44 kron; dala si je prinašati jedi iz gostiln in je sploh dobro živela na račun drugih. Potem je izginila. Iščejo jo, pa brez uspeha.

HRVATSKO.

Zaslužena kazen. Zagrebški policiji je naznanila neka žena, da je kupila v trgovini L. Lissen v Jurišićevi ulici par čevljev, ki so postali čez osem dni neuporabni. Policija je ugotovila, da so napravljeni ti čevlji deloma iz papirja ter je izvršila nato v Lissenovi trgovini preiskavo. Vsi čevlji so bili podobno goljufivo izdelani, prodajal pa jih je Lissen s 50—60% dobičkom. Policija je to solidno zalogo konfiscirala, trgovino zaprla in Lissena ovadila sodišču radi goljufije.

DAROVI.

Za nesrečno Zupanovo družino v Grove City, Pa.
Dickinson, N. Dak. Fr. Rahne $1.00.

NAZNANILO.
Cenjenim naročnikom v Pennsylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. IVONKO JAKSIĆ
ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila.
Sedaj se mudi v Pittsburgh Pa., in okolici.
Upravništvo "Glas Naroda"

ZA VSEBINO OGLASOV NI ODGOVORNO NE UPRAVNIŠTVO NE UREDNIŠTVO.

Dobra zemlja za farme

v Swigart okraju zapadnega Michigana. Največje ozemlje nove zemlje na izbiro v michiganskem slavnem pasu sadežev in detelje; prikladen za splošno farmarstvo, živinorejo, mlekarstvo, sadjerejo, perutninarstvo i. t. d. $10 do $30 aker; najboljša zemlja $18 do $20 aker. $10 do $50 na roko ter $5 do $10 mesečno za 40 akrov ali letne obroke. V bližini tržišč Chicago, Detroit, Grand Rapids. Pišite za ilustrirani katalog in mapo, 72 strani, zastonj. Vprašajte glede cenenih izletov iz Toledo in Chicago.

George W. Swigart,
lastnik, E.—1251 First National Bank Bldg., Chicago, Ill.

LEPA PRILIKA.

Katerega veseli **restavrant** na zelo dobrem prostoru na prvi cesti, naj se oglasi za podrobnosti. Radi bolezni sem primoran prodati.

Frank Malli,
1235 First St., La Salle, Ill.

NAZNANILO.

Rojakom v Lorain, Ohio, in okolici naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik
JOHN KUMŠE,
ki je pooblaščen pobirati naročnino za list Glas Naroda.
S spoštovanjem
Upravništvo Glas Naroda.

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL.
1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

NAZNANILO.

Rojakom v državah Illinois in Wisconsin naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

Mr. FRANK MEH
kateri je opravičen pobirati naročnino za list "Glas Naroda" in izdajati pravoveljavna potrdila. Rojakom ga toplo priporočamo.
Upravništvo 'Glas Naroda'.

Farme
v slovensko-hrvaški kolonlji.

Ako želite kupiti farmo ali zemljo za farmo, ne kupujte preje, dokler se ne prepričate, kakšna prilika se vam nudi v slovensko-hrvaški koloniji v okolici Ashlanda v državi Wisconsin. Ta kolonija obstaja sedaj že šesto leto ter je v njej kupilo farme že 150 slovenskih in hrvaških družin.

Slovenci in Hrvati, ki so naseljeni tukaj, imajo razna gospodarska društva, kojih namen je, da pospešujejo blagostanje in napredek slovenskih in hrvaških farmerjev v oni okolici. Zato je dandanes lahko vsakemu našemu človeku pričeti tukaj z gospodarstvom in to z majhnim denarjem. Pišite po naš list "Good's Colonist", kjer lahko podrobneje čitate o teh kolonijah. Pošljemo ga vsakemu zastonj, brez razlike, ako želi kupiti farmo ali ne.

Naslovite:
The James W. Good Company
Dep. 54 Ashland, Wis.

OGLAS
NARAVNA VINA
Cenjenim rojakom priporočam svoja

iz najboljšega grozdja.
Najboljše staro belo vino Riesling 10 gal. $6.50, 27 do 28 gal. $15.50, 50 gal. $27.50. Staro rdeče vino Zinfandel 27 do 28 galon $14, 50 galon $25. Lansko belo vino 27 do 28 galon $14, 50 galon $25, rdeče vino 27 do 28 galon $12.50, 50 galon $22.50. — 100 proof močan tropinjevec 4½ gal. $12, 10 gal. pa $25. Pri omenjenih cenah je vštet tudi vojni davek za vino. — Potovalni agent je rojak M. Žugel.
S spoštovanjem
S. JACKSE,
Box 161, St. Helena, Cal.

POUK V ANGLEŠČINI!
To je gotovo lepa prilika, kakor tudi v korist nam tujcem. Piše se lahko za brezplačna pojasnila na:
Slovensko korespondenčno šolo,
6119 St. Clair Ave., Cleveland, O

NAZNANILO.

Članom slov. katol. podp. društva sv. Jožefa štev. 12 v Pittsburghu, Pa. naznanjam, da se je pri društveni seji dne 8. avgusta 1915 odobrilo predlog, da pošlje vsaki član svoje mesečne doneske zadnji čas do 20. vsakega meseca, ker drugače je društvo primorano vsakega takega člana ali članico suspendirati, kakor zahtevajo društvena pravila. Toliko v naznanje. Bratski pozdrav!
Vincene Arch, tajnik.
1138 Voskamp St., North Side, Pittsburgh, Pa.

Izvanredna ponudba za bolne.

To je zadnji mesec, ki nudimo —, da hočemo natančno preiskati vaše telo, kemično analizirati urin ter mikroskopično preiskati kri in izmeček ter izvršiti $10.00 vredno preiskavo z
X-ŽARKI
VSE ZA $2.00.
Nobenega ugibanja ali pomot glede vaše bolezni. X-žarki zrejo naravnost skozi vaše telo. To je zlata prilika in vsem bolnikom se svetuje, naj se je poslužijo, tudi ako žive 200 milj od tu. Izplačalo se bo priti.
Pridite takoj. — Odlašanje je nevarno.
Dr. L. E. SIEGELSTEIN,
308 Permanent Bldg. 746 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio.

PRVA HRVAŠKO-SLOVENSKA TOVARNA TAMBURIC V AMERIKI

priporoča se vsem Slovenskim tamburaškim zborom, kakor tudi posameznikom, ki ljubijo tambure. V tej tovarni se izdelujejo tambure po najnovejšem sistemu in najpopolnejših umetniških načrtih.
Okrašene so z biseri in vsakovrstnimi rožami.
Velika zaloga vsakovrstnih godal in najboljših gramofonov ter finih slovenskih plošč i. t. d.
Veliki ilustrovani cenik s slikami **pošljem vsakemu zastonj.**

Ivan Benčić
4054 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Kje je moj brat ALOJZIJ PUŠ- Zadnji čas je bival nekje v Clevelandu, O., pa se je najbrže preselil, ker so prišla vsa pisma, ki sem mu jih pisala, nazaj. Če bi kdo vedel zanj, naj mi pošlje njegov naslov, še ljubše bi mi pa bilo, če bi se sam oglasil. — Frances Stergar, R. R. 2, Cadilac, Mich.

DOMAČA NARAVNA OHIJSKA VINA
kakor DELAWARE, CATAWBA in CONKORD prodaja
JOSIP SVETE
1780-82 E. 28th St., Lorain, Ohio.

CONCORD RDEČE VINO	CATAWBA BELO VINO
60c. galona.	80c. galona.

Te cene veljajo od 25 galonov naprej, pri manjih naročilih cene po dogovoru. Pri teh cenah je vojni davek že vračunan.
Vina so popolnoma naravna, kar jamčim. Naročilu je treba pridejati denar ali Money Order.

Velika zaloga vina in žganja.

MARIJA GRILL

Prodaja belo vino po	70c. gallon
črno vino po	50c. "
Drožnik 4 gallone za	$11.00
Brinjevec 12 steklenic za	$12.00
" 4 gallone (sodček) za	$16.00

Za obilno naročbo se priporoča
Marija Grill,
5308 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio

Frank Petkovšek
Javni Notar (Notary Public)
718-720 MARKET STREET
WAUKEGAN, ILL.

PRODAJA fina vina, izvrstne smotke, patentirana zdravila.
PRODAJA vožne listke vseh prekomorskih črt.
POŠILJA denar v stari kraj zanesljivo in pošteno.
UPRAVLJA vse v notarski posel spadajoča dela.

PHONE 246
Zastopnik "GLAS NARODA".
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

$1 dobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvzemši nedelj in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaša dnevno poročila z bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobje lista je organizirano in spada v strokovne unije.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR
(Notary Public)
v GREATER-NEW YORKU
ANTON BURGAR
82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
IZDELUJE IN PRESKRBUJE
vsakovrstna **pooblastila, vojaške prošnje** in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti **ameriški državljanski papir,** daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika.
Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

Manon Lescaut
in
Chevalier Desgrieux.

Spisal: **ABBE PREVOST.**

Za Glas Naroda prevel: **G. P.**

24 (Nadaljevanje)

— Ti me hočeš pustiti obesiti, ti lopov?! — sem zopet pričel. — Ljudje tvoje baže so zreli za vislice! Sedaj pa izvedi, da sem plemenitejši, boljše krvi kot je tvoja. — Da, sem dostavil, — jaz vem, kje se nahaja tvoj sin in če me boš še nadalje mučil, ga pustim zadaviti, predno še pride. Delo bom pa nadaljeval pri tebi!

Bila je velika neprevidnost od moje strani, ko sem mu povedal, da vem za bivališče njegovega sina. To neprevidnost sem pa storil v svojem strašnem razburjenju. Takoj je poklical še par policistov ki so čakali na hodniku ter jim ukazal, naj primejo vse služabnike v hiši. —

— Tako, gospod Chevalier, — se je rogal. — vi veste torej, kje je moj sin in vi ga boste pustili zadaviti, mi pravite? Hm, bomo pač znali preprečiti kaj takega.

Takoj sem uvidel, da sem napravil veliko napako.

Stari B. M. se je približal nato Manon, ki je sedela na postelji ter jokala. Rekel ji je par ironičnih, laskavih besed glede čarovne privlačnosti, katero je imela na sina in očeta in kako plemenito je izrabila to silo. Ta pohotni stari kozelj si je hotel celo dovoliti par priprostosti.

— Ne dotakni se je! — sem mu zaklical. — Drugače je ni stvari na svetu, ki bi te obvarovala pred menoj!

Nato je odšel on iz sobe ter pustil pri naju tri vojake, ki so morali skrbeti za to, da sva se hitro oblekla.

Kakšne namene je imel takrat z nama, mi ni jasno. Morda bi si takrat rešila prostost, če bi mu povedala, kje se nahaja njegov sin. —

Zunaj je pričel izpraševati služabnike Manon. Oni, katere je bil najel njegov sin, mu niso mogli dati nikakega pojasnila, od Marcela pa je hotel izsiliti izpoved s pomočjo strašnih groženj.

Dečko je bil zanesljiv, a omejen in surovega značaja. Misel na njegovo sokrivdo pri begu Manon iz ječe in strah, katerega mu je znal vtepsti B. M., sta tako zelo uplivala na njegov slabotni razum, da je mislil, da bo prišel na morišče, če molči. Obljubil je torej, da bo vse povedal, če se ga pusti pri življenju. B. M. je prišel vsled tega na misel, da mora biti v najinem življenju kak hujši zločin, katerega on ni poznal ter je obljubil Marcelu ne le življenje, temveč tudi večjo nagrado, če mu bo vse izpovedal.

Nesrečni človek ga je nato seznanil z delom najinih načrtov, o katerih sva brez vsakega pomisleka govorila v njegovi navzočnosti in to tem bolj, ker je bil tudi on določen, da igra v njih precejšno ulogo. O najinih najnovejših namenih ni vedel ničesar in le o onih, katere se je sklenilo v Chaillot. Povedal je torej staremu da sva sklenila potegniti njegovega sina ter pobegniti z desettisoč librami, katere bi dobila Manon od njegovega sina.

Ko je staree to izvele, je prihitel nazaj k nama ter preiskal omarico, v kateri je našel denar in nakit. S plamtečimi očmi je stopil pred naju, nama pokazal "tatinski plen" ter naju obsul s psovkami. Verižico z biseri je pomolil Manon pod nos.

— Ali poznate to? — je vprašal. — Saj vendar ne vidite prvič tega nakita. Pri Bogu, isto je. Dopadlo se vam je, to vrjamem! — Ubogi otroci so precej nežni, a tudi tatinski.

Meni je vrela kri po žilah. Kaj vse bi ne dal za trenutek prostosti! Konečno sem se premagal ter pomiril, dasiravno je bil ta mir le zgoščena jeza.

— Končajte s temi nesramnimi opazkami, gospod! Kaj naj se zgodi? Govorite, kaj nameravate storiti z nama?!

— Kaj nameravam storiti, gospod Chevalier? — je odvrnil. — Od tu boste šli naravnost v jetnišnico in tam boste morda jutri tako dobri ter mi označili prostor, kjer se nahaja moj sin.

V prvem trenutku sem spoznal, kake grozote nama pretijo, če naju bodo zaprli v to poslopje in kljub svojemu ponosu sem uvidel, da se moram v tej svoji nesreči ponižati pred svojim najhujšim sovražnikom ter ga prositi milosti. Raditega sem ga prosil, naj me posluša par trenutkov.

— Uvidim, gospod, — sem pričel, — da sem kriv in priznavam, da me je moja mladost zavedla na slaba pota in da imate vi popolno pravico pritožiti se glede mene. Če pa poznate moč ljubezni, boste razumeli, kaj občuti ubog, nesrečen mlad človek, če se mu ugrabi ljubico. Potem boste morda tudi razumeli, da sem si hotel privoščiti majhno maščevanje. Ni treba nobene ječe in nikakih groženj, da vam povem, kje se nahaja vaš sin. On je na varnem in ni bil moj namen storiti mu kaj žalega, niti žaliti vas samega. Hočem vam imenovati kraj, kjer se nahaja nocoj in vi boste tako dobri ter mi dali prostost.

Mesto da bi se pustil omehčati od mojih prošenj, mi je stari tiger smeje obrnil hrbet ter pri tem izustil par besed, iz katerih naj bi jaz posnel, da so mu najini nameni dobro znani. Kar se tiče njegovega sina, ga bo pač našel, ko sem sam priznal, da ga nisem ubil, — je rekel:

— Odvedite ta dva v ječo, — je rekel proti policistom, — in dobro pazite, da vam ta Chevalier ne pobegne. — Prebrisan človek je, ki je že enkrat pobegnil iz Saint Lazare.

Odšel je in lahko si predstavljate, kako je bilo moje razočaranje, ko me je zapustil.

— O, Bog! — sem vskliknil. — Vsak udarec usode bi prenesel, a da me ta stari lopov tiranizira, presega moje moči!

Policisti so naju pozvali, naj jih ne pustimo predolgo čakati in tako sem podal Manon roko, da jo povedem po stopnjicah navzdol. —

— Pojdi, kraljica mojega srca, — sem ji rekel, — in udaj se v kruto usodo. Morda mi bo nebo milostno ter mi bo podarilo nekega dne več sreče!

V vozu se je naslonila name. Niti besedice nisem slišal iz njenih ust, odkar se je prikazal stari B. M. Ko pa je sedaj videla, da je sama z menoj, mi je dajala najnežnejša imena ter si očitala, da je ona edini vzrok moje nesreče. Jaz pa sem ji ponovno zagotovil, da se ne bom nikdar pritožil čez svojo usodo, dokler se bom veselil njene ljubezni.

— Mene ni treba obžalovati, — sem dostavil in par mesecev ječe me ne straši. Tudi sem rajše v Chatelet kot pa v Saint Lazare. Moje srce pa je v skrbeh radi tebe, draga. Kakšna usoda za tako krasno bitje! O, Bog, kako ostro postopaš z najpopolnejšim svojim umotvorom! Zakaj nisva bila rojena z lastnostmi, ki so primerne najini bedi. Narava naju je obdarila z duhovitostjo, finim okusom, nežnimi čustvi. Kako slabo pa se poslužujeva vsega tega! —

Čeprav so bile te misli zame skrajno mučne, mi vendar niso povzročale tolike bolesti kot jo je skrb glede bodočnosti. Radi Manon sem bil v strašnih skrbeh. Bila je že enkrat v bolnici, iz katere je pobegnila. Da jo je zapustila na primeren način, bi se pri povratku izvanredno strogo postopalo z njo. Kako pa šele sedaj! Nisem imel toliko poguma, da bi jo seznanil s svojimi mislimi.

Tresel sem se za njo, ne da bi si upal navesti ji vzroke tega strahu in ker je bila ljubezen skoro edini občutek, kateremu sem si upal dati izraza, sem jo nežno pritisnil na svoje srce.

— Manon! — sem ji rekel. — Govori resnico! Ali me hočeš vedno ljubiti?

Rekla je, da se čuti nesrečno, če dvomim o tem.

— Ne, jaz ne dvomim o tem, — sem rekel, — ter bom mirno kljuboval vsem našim sovražnikom, dokler mi ostane zavest, da me ti ljubiš. Moja družina mi bo pomagala, da pridem iz Chatelet in potem bom žrtvoval svojo kri in svoje življenje, da te oprostim. —

Ko sva dospela v jetnišnico, so naju ločili. Zame ni bil ta udarec preveč težak, ker sem bil pripravljen nanj. Prosil sem vratarja, naj se zavzame za Manon ter sem se dal pri tem spoznati za moža dobre družine, ki bo gotovo dobro nagradila to majhno uslugo. —

Še enkrat sem objel Manon ter jo rotil, naj se ne udaja preveč žalosti, dokler sem jaz še pri življenju.

Nisem bil brez denarja; del tega sem dal njej, z ostankom sem pa plačal vratarju zame in za njo za celi mesec vnaprej. Denar je imel kaj dober upliv. Prevedli so me v precej čedno vrejeno sobo in mi obljubili, da bodo dali Manon slično.

Takoj sem pričel razmišljati o tem, kako bi najhitrejše pridobil svojo prostost. Bilo je jasno, da ni bilo v moji zadevi ničesar hudodelskega. A tudi v slučaju, da bi se nama moglo na podlagi izjave Marcela dokazati nameravano tatvino, sem vedel, da se ne more kaznovati samo namena.

(Nadaljuje se).

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berte pl. Suttner

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem z velikim užitkom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga silo vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehote pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkomalo: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: To knjigo bi človek najrajše poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj **Peter Rosegger piše:** Sedel sem v nekem gozdu pri Kriegiach in sem bral knjigo z naslovom "Doli z orožjem!" Prebiral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem zaželel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v šolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jih spisali ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom ponudil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostolje, ki bi šli knjo križemsvet in učili vse narode....

Finančni minister Dunajewski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročajte jo pri:

Slovenic Publishing Co.,

62 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

NAJBOLJŠA

SLOVENSKO-ANGLEŠKA SLOVNICA

Prirejena za slovenski narod, s sodelovanjem več strokovnjakov, je založila Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Cena v platnu vezani $1.00. Rojaki v Cleveland, O. dobe isto v podružnici Fr. Sakser, 1604 St. Clair Ave., N. E.

MODERNO UREJENA

TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRSTNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETI, CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt St., New York, N.Y.

☞ "GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH. — NAROČITE SE NANJ!

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Utah, Colorado in New Mexico sporočamo, **da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik,**

Mr. OTO PEZDIR,

ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila.

Upravništvo "Glas Naroda".

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"The Bureau of Industries and Immigration" za državo New York varuje in pomaga priseljencem, ki so bili osleparjeni, oropani ali s katerimi se je slabo ravnalo.

Brezplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili osleparjeni od bankirjev, odvetnikov, trgovcev z zemljišči, prodajalcev parobrodnih listkov, spremljevalcev, kažipotov in posestnikov gostiln.

Daje se informacije v naturalizacijskih zadevah: kako postati državljan, kjer se oglasiti za državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s priseljenci na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DELAVSKI DEPARTMENT
(State Department of Labor)
BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 26 East 29th St., odprt vsaki dan od 9. ure zjutraj do 5. popoldne in v sredo zvečer od 8. do 12. ure.

POZOR ROJAKI!

Najboljše uspešno mazilo za ženske in moške lase, kakor tudi za moške brke in brado. Ako se rabi to mazilo, zrastejo v 6 tednih krasni, gosti in dolgi lasje, kakor tudi moškim krasne brke in brada in nebodo odpadali in ne osiveli. Revmatizem, kostibol ali trganje v rokah, nogah in križu v 8 dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bule, ture, kraste in grinte, potne noge, kurje oči, bradovice, ozebline v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moja zdravila brez uspeha rabil, mu jamčim za $5.00. Pišite takoj po cenik in knjižico, pošljem zastonj.

JAKOB WAHČIČ,
1093 E. 54th St., Cleveland, Ohio.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

na 20tih straneh in vsaka stran je 10½ pri 13½ palca velika.

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znamkah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželjeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

ZASTONJ

deset (10) HASSAN kuponov

(IZREŽITE TA KUPON)

TEN TEN TEN TEN

Ta POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno z devetdesetimi (90) ali več rednimi HASSAN CIGARETNIMI KUPONI v kaki naših HASSAN PREMIJSKIH POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.,
Premium Dept. 490 Broome St., New York, N. Y.
(Ta ponudba ugasne 31. decembra 1915.)

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope $1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedinjene države in na drugi pa celi svet, cena $1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od **Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije** in **Balkanskih držav.** Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljatve tudi seda zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj $15.50 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.